

Ekomuzej:
Baština temelj
održivog razvoja
STR.20-21

'Dalmatia
praeromanica'
Tomislava Marasovića
STR. 22-23

Natječaj za
smještaj studenata
u domove
STR. 11-14

god IV.
broj 31.
29. lipnja
A.D. 2011.
www.unist.hr

universitas

list Sveučilišta u Splitu

Sveučilište u Splitu: najbolja i najvažnija tvornica u Dalmaciji

Piše: Duško Čizmić Marović

Evo što je Ante Žužul, vlasnik *Školske knjige* - '71. jedan od studentskih lidera u sjeni – rekao kad je Miloš Žanko '64. posjetio imotsku Gimnaziju i predložio njeno ukidanje zbog *nerentabilnosti*. „Strašno mi je žao što prvi saborski zastupnik kojega vidim u živo, predlaže ukidanje, „jedine imotske tvornice“ Tako je Žužul je već u svojoj 17. zaslužio pažnju Udbe. Premda sam ja imao puno više godina od Ante Žužula kad mi je sinulo da su naše najvažnije tvornice naša sveučilišta, to sam ipak shvatio još kao student. Ne što bi me resila neka velika socijalna pamet, nego što sam dovoljno dugo studirao...

Gradonačelnik Kerum i rektor Pavić

Zato nisam siguran da razumijem one splitske intelektualce koji su u svojoj brizi za Split kadri ispisati cijelu biblioteku protiv Keruma, a da ih njihova ljubav za rodni Grad ne ponuka ni na jedno jedino slovo o značaju Sveučilišta. Uostalom, što je tu toliko dramatično oko Keruma? Željko Kerum, jedan od najuspješnijih pučanina u povijesti Splita, na vlast je došao zbog svojih osobnih vrлина i zbog tuđih mana, a ne obratno! A što je to toliko dramatično oko Sveučilišta u Splitu? Pa to da je Split, dok je u demokratskoj Hrvatskoj skoro dva desetljeća upropaštavan sistematski, *istovremeno* uspio sagraditi najvažniju 'tvornicu' u cijeloj svojoj dvomilenijskoj povijesti – današnje svoje Sveučilište. A taj golemi iskorak iz provincijske udruge manje ili više uspješnih fakulteta u jednu od nacionalno i regionalno najvažnijih akademskih institucija, na Sveučilištu u Splitu zbilo je ciglih deset godina, u prvoj dekadi novoga milenija. Bez obzira tko je sve za taj iskorak zaslužan, tom je preobrazbom rukovodio rektor Ivan Pavić. No kad se na njega svake zime obruši nova lavina poluistina, nijedan od zaljubljenika u Split nije poslao pismo čitalaca Slobodnoj koje bi započelo sa: „Ali gospodo, čekajte, nije li to onaj isti Pavić koji je na čelu najuspješnije splitske firme ikada ...?“

Splitsko obrazovno poduzetništvo

Čitav se život, ovako ili onako, baviam problematikom sveučilišta unas, i moram reći da sam od početka dao impresioni-rati splitskim poduzetništvom u obrazovanju. Na početku 2000-ih Anzulovićem i njegovim *Veleučilištem*, odmah potom i Pavićem i 'njegovim' Sveučilištem. (Koje je – usput rečeno – omogućilo da najbolji dio Anzulovićevih nauka preživi Račana.) Pa kad mi je rektor Pavić predložio da se poduhvatim osnivanja Universitas, nisam ga mogao odbiti, premda sam već tada bio u poštovanim godinama. A najvažniji zadatak *Universitasa* najkraće sam opisao nu jednoj zdravici pred članovima Senata 2009: „Čast mi je govoriti pred Senatom Sveučilišta u Splitu. 'Čast mi je' – to n e kažem ni zbog dobrog odgoja ni zbog treme. Čast mi je - jer smatram da je Senat Sveučilišta u Splitu najvažnije tijelo u ovome Gradu. Problem je u tome što članovi Senata toga nisu svjesni. Zadaća je *Universitasa* da to shvatite“. No dobro, zašto sam se ovako zapjenio baš danas? Zato što je u ovaj broj trebalo natrpati tolika priznanja osobama sa Sveučilišta da sam bio u iskušenju sve ostalo izbaciti. Pa sam cijelu noć probdio, i umjesto portreta 51 novog doktora znanosti, umjesto razgovora s trojicom nositelja nagrada Slobodne za znanost – profesoricom Bonačić Kouetsky, profesorima Juretićem i Godinovićem, te prikaza ostavštine pok Lerotića – umjesto razgovora s novim akademikima, kiparima Kovačićem i Hrastom, objavljujemo samo njihove gole portrete. Ali niti smo smjeli niti htjeli prešutjeti 800 imena diplomiranih na PMF-u, Pravu, Filozofskom, Kineziologiji, Pomorskom... A KTF ostade za naredni broj. Osobito je lijepo da baš u ovom broju donosimo i tri prvonagrađena literarna rada maturanata pa tako dobismo cijelu vertikalu: od *abiturienata* (lat: oni koji namjeravaju otići) tj maturanata, do akademika...

Ante Žužul je svoj dječjački san ostvario: ne samo da je postao vlasnik najveće hrvatske tvornice knjiga, Školske knjige, nego je pokupovao pola srpskih izdavača i malo je reći da danas hrvatsku kulturu izvozi. Ne sumnjam da će i Sveučilište u Splitu ostvariti dječjačke snove tolikih koji su u njegov rast ugradili svoje najbolje snage. I da će svoje proizvode sa svijetom razmjenjivati na ravnoj nozi.

novi akademici s našeg Sveučilišta

nagrade za znanost Slobodne Dalmacije 2012.

51 novi doktor znanosti sveučilišta u Splitu

universitas ♦ list Sveučilišta u Splitu ♦ **urednički kolegij** ♦ Petar Bačić ♦ Darija Bralić ♦ Tomislav Čizmić-Marović ♦ Irena Drmić-Hofman ♦ Toni Gamulin ♦ Jure Jerić ♦ Suzana Kačić - Bartulović ♦ Snježana Knezić ♦ Lena Malešević-Perović ♦ Ante Mihovilović ♦ Jelena Mrkonjić ♦ Sandro Nižetić ♦ Ivan Perkov (Zagreb) ♦ Leida Rizvan Sikimić ♦ Petra Šimundić ♦ Ivan Romić ♦ Sagita Mirjam Sunara ♦ Stipe Vudrag ♦ Antonija Žaja ♦ **fotografije** ♦ cropix ♦ **art direktor** ♦ Žarko Tičinović ♦ **glavni urednik** Duško Čizmić Marović ♦ **izdavač** ♦ Sveučilište u Splitu ♦ **za izdavača** ♦ prof. dr. sc. Ivan Pavić, rektor ♦ **adresa redakcije** ♦ Livanjska 5/IV. ♦ tel. 021/558 263 ♦ fax 021/558 262 ♦ universitas@unist.hr ♦ www.unist.hr/universitas

literarni natječaj

Značaj odluke nastavka školovanja

PIŠE:
SUZANA KAČIĆ BARTULOVIĆ

Povodom tužne obljetnice smrti Josipa Pupačića stihovi velikog pjesnika postali su prigodan moto literarnog nagradnog natječaja za najbolji rad na temu „Evo me, moj svijete, na raskršću tvome i mome“ koje je raspisalo Sveučilište u Splitu sa Slobodnom Dalmacijom kao suorganizatorom u suradnji s Društvom profesora hrvatskoga jezika.

Poslati poruku društvu

Kao pjesnik, esejist, književni povjesničar, kritičar i urednik književnih revija, Pupačić je otvoreno istupao protiv degradacije stvaralačkog čina, protiv površnosti i diletantizma, poezijom promičući svijest o pripadnosti neprekinutom lancu što ga tvore preci i potomci, te svijest o ljudskom bivanju u jedinstvu sa zemljom kojoj pripada. Njegovi stihovi tako postaju idealnom poveznicom za poticaj našim srednjoškolcima da lijepom riječju i mišlju izbere svoj prostor i trenutak u kojem će upozoriti svijet oko sebe na važnost

njihovih osobnih odluka. Značaj odluke nastavka školovanja, izbor između različitih mogućnosti, potencijali sastavnica Splitskog sveučilišta i važnost njegovanja poetske riječi u nepoticašnjim, ljepotom šturim vremenima, motivirala su organizatore da maturantima daju priliku kako bi poslali svoju poruku društvu u kojem žive. Iznenadili su nas lijepim odazivom i obradovali svojim razmišljanjima.

Stav umotan u poetsko ruho

I ovogodišnji maturanti samo potvrđuju uvijek istu misao o tome kako nove generacije sigurno neće propustiti uljepšati ovaj svijet ako im damo priliku. I eto, sivilo svakodnevice obojili su svojom pomno odabranom riječju, stihom, rečenicom, tekстом... U općem valu nezadovoljstva hrvatskim obrazovnim sustavom, kao kontrapunkt hrabro stoje načitan, obrazovani, poezijom nadahnuti mladi ljudi kojima želimo uspješan izbor nastavka školovanja uvjereni da će splitsko Sveučilište nastaviti prepoznavati one najbolje i graditi poveznice sa srednjoškolskim kreativcima. Nadamo se da će Mirna, Magdalena i Ana svoje nagrade iskoristiti za nove životne putokaze i čestitamo svim sudionicima. Posebno zahvaljujemo njihovim profesorima hrvatskoga jezika koji su ih motivirali da se na sudbonosnom životnom izboru odluče za najbolje rješenje: vlastiti stav umotan u poetsko ruho, spreman za iskušenja koja su ispred njih. Sretno im.

1 Put pr

nagrada **Mirna Vladušić**, I. gimnazija – Split;

Evo me, moj svijete, na raskršću tvome i mome.

Uvijek počinjem pisati na desnoj stranici bilježnice. Lijeve imaju drugu stranu priče. Desna strana, naprotiv, ima iza sebe cijelu bilježnicu praznih listova, mogućnost da se nastavi i postane nešto veliko. Uvijek počinjem život na desnoj stranici. Lijeve su iza mene, već imaju priču, neravnu površinu izdubljenu potezima olovke, a na neravnom se tlu ne može sagrađiti nova kuća, novi život.

U određenim trenucima života pojave se pitanja. Ona strpljivo čekaju na odmoristima uz autocestu, čekaju na svakoga od nas da bi mu se postavila. U trenutku kada smo kao generacija, svatko za sebe, trebali samostalno istupiti pred izazove života, na izlazu iz školske zgrade zatekli smo odmor za doček, svečano odjevena pitanja: Gdje ćeš studirati? Što ćeš

studirati? Tko želiš biti?

Njima treba znati odgovoriti. U čemu je težina donošenja odluke? Uvijek govorimo o slobodi odlučivanja i djelovanja, kao da ne ovisimo ni o kome, ni o čemu. Želimo vjerovati kako su naši postupci proizvod isključivo naše volje, a život organiziran prema pojedinačnim pravilima koje svatko piše sam. Kao da volja predstavlja krila koja će nas izdignuti iznad sivog poda svakodnevice po kojem se valjamo. No postoji i druga krajnost, ona koju sam ja osjetila. Nakon svake odluke koju sam donijela javljao se isti osjećaj. Osjećaj koji mi govori kako je nešto iznad mene odlučilo umjesto mene same, a da je taj čin odlučivanja samo drugo ime za prihvaćanje neizbježnog.

Vlastitim snagama shvatiti zašto se nešto mora dogoditi na određeni način ne bi trebalo biti teško. Sve opcije, sve predodređenosti proizlaze iz naših prijašnjih ponašanja i djela. Ako vlastitim snagama i razmišljanjima odaberemo onaj put koji nam je već otprije predodređen, duh odluke više nije izvan nas, nego u nama. To što način prihvaćanja neizbježnog nije isto što i odlučivanje, nije mi nimalo bitno.

Novi grad (Zagreb, Oxford, Salamanca, Timbuktu...), on se pokazao kao jedini dio iz hrpe razbacanih komadića slagalice koji je svojim mogućnostima i

Evo me, mo

raskršću tve

2 nagrada **Magdalena Delonga**, II. gimnazija – Sinj;

primjetna kao dobroćudan tumor, masa nepravilnih stanica koja se može lakše previdjeti i izliječiti.

Čekam na ovom raskrižju danima, mjesecima, možda i godinama, a opet mi se čini kao da se krećem sama od sebe, privučena nekakvom silom gravitacije i vremena koje me nezainteresirano odvlači dok ja samo promatram kako se kraj mene mijenjaju dani, tjedni, godišnja doba. Ništa ne radim i ne donosim nikakve odluke. Buljim u semafor dok se svjetla mijenjaju kao da je to moj križ koji me u isto vrijeme razapinje i otkupljuje.

Postoji utjeha u poznatome. Sigurnost i povjerenje u dobro iskušanoj stvarnosti u kojoj se snalazimo kao ribe u vodi. Zaštićeni smo od nepredvidljivog i nepoznatog i ne prihvaćamo dobro promjene. Rutina je divna podloga za odrastanje. Gotovo povlastica koju uzimamo zdravo za gotovo, blatimo je i žalimo se, ali kad vrijeme dođe i promjene moraju nastati, privrženi smo joj kao dijete majci, nerado se od

Čekam na semaforu.

Na prokletim semaforima u mom gradu uvijek netko čeka predugo. Zeleno me svjetlo katkad zna preskočiti i moram čekati duplo više. A oдавно se već žurim stići nekamo, bilo gdje, bilo kako.

Žuto mi svjetlo treperi, upozoravajući da je uskoro vrijeme i da moram odabrati kojim putem dalje. Ja biram što dalje. Ostavljam kilometre između sebe i ove trule, zajedljive sredine kao da će me oni usrećiti, kao da negdje dalje postoji obećana zemlja lišena predrasuda i zaostalog, malograđanskog mentaliteta. Ne vjerujem u bajke, Djeda Mrza, Zubić vilu i velegradske utopije. Neboderi, smogi jumbo plakati donose samo nadu da će se koncentracija jeftinog nacionalizma, rasizma, ksenofobije i homofobije raskvasati u velikom gradu i postati ne-

Sveučilište u Splitu sa Slobodnom Dalmacijom kao suorganizatorom, u suradnji s Društvom profesora hrvatskog jezika, a uz sponzorsku potporu Croatia osiguranja, raspisalo je literarni nagradni natječaj za najbolji rad na temu „Evo me, moj svijete, na raskršću tvome i mome“. Odlukom Prosudbenog povjerenstva koje su činili Sanda Cambj, Gordana Galić Kakkonen, Suzana Kačić Bartulović, Srećko Listeš i Saša Ljubičić nagrađeni radovi su:

1

Prva nagrada u iznosu od 1500 kn:
Mirna Vladušić,
4. c, I. gimnazija – Split;

Druga nagrada u iznosu od 1000 kn:
Magdalena Delonga,
4. b, Gimnazija Dinka Šimunovića u Sinju;

Treća nagrada u iznosu od 700 kn:
Ana Šušić,
4. a, I. gimnazija – Split.

Pohvaljeni su radovi:

- Lina Jelinić, 4. r, gimnazija, Srednja škola „Brač“, Supetar
- Marina Čelan, 4. b, Prirodoslovna gimnazija Split
- Zvonimir Bodrožić-Selak, 4. a, NKG „Don Frane Bulić“ Split
- Ines Ora, 4. f, Hotelijsko-turistički tehničar, SŠ „Jure Kaštelan“, Omiš
- Matea Sučić, 4. b, Gimnazija Dinka Šimunovića, Sinj
- Ivan Pereža 4. e, SSŠ „Blaž Jurjev Trogiranin“, Trogir
- Jure Perić, 4. c, Ekonomsko-birotehnička škola, Split

Predsjednik Povjerenstva dr. sc. Srećko Listeš, rektor prof. dr. sc. Ivan Pavić

praznih stranica

gimnazija, Split, 4. c

zahtjevima uklapa u kraj mog malog, složenog života. Neka biljke treba presaditi na nova mjesta ako želite da nastave rasti. Možda sam i ja jedna od tih. Lako je to bilo sebi objasniti, ali kako ću drugima?

Na zidu ispred mene po crnoj podlozi trepere mala svjetla žutim, umjetnim svjetlom. Oblikuju slova, brojke, pa opet slova. Bestjelesni glas negdje iz zidova objašnjava kako vlak za Zagreb kasni. Sjećam se istog ovog mjesta onog dana koji se čini predaleko u prošlosti, iako su zapravo prošla samo tri mjeseca. Sjedile smo na istoj ovoj klupi i pokušavale odlučiti što ćemo. Gledala si me, očekujući trenutak kada ću reći da ipak ostajem, kako nam kupujem još pet godina vremena.

Htjela si me zadržati, ti ne navikla na promjene i okružena sigurnostima predvidljivog života. Tesi mi riječi tražila negdje u očima, ali ih nisi pronašla jer su oдавно nestale. Pokušavala sam ti reći nešto u zamjenu za to što si željela čuti, ali nisu dolazile. Zanima me, je li to bio prvi put da nam je ponestalo riječi?

Upoznale smo se prije četiri godine. U isto vrijeme si bila neobično poznata, ali i tajanstvena. Nova ja, uzor za ono što trebam biti. Bila si uvijek uz mene, pomagala si mi da pođem dalje, čak i preko zapreka vlastitih pogrešaka. Iz tebe sam crpila

građu za ono što sam trebala postati. Dok smo se tog popodneva opraštale, shvatila sam da sam te prerasla. Nisi kao prije, vesela i optimistična. Ostaješ zarobljena u jednom vremenu, prečesto se zanosiš sjećanjima i živiš u onome što je davna prošlost. Naučila si me sve što si trebala da bih mogla nastaviti dalje. Unatoč tvojim željama ne mogu ostati.

Želiš današnji život u ovom gradu nikad ne završi, da se uvijek vraćamo istim problemima i istim užicima. Sve dok postoji nešto u meni što me tjera dalje, samo će dijelovi mene biti ti koji će ostajati i ti si onaj dio koji ostaje u Splitu.

Otkako je konačna odluka donesena, Split se počeo opraštati od mene dok sam se ja počela vezivati za stvari, ljude i pojave koje kroz ove četiri godine traženja duše grada nisam primjećivala. Prekasno otkrivanje ljepote ovog grada samo je potvrdilo ono davno rečeno, kako saznamo pravu vrijednost onoga što smo imali tek kad to izgubimo. Panično stvaranje uspomena, iako ih je već bilo dovoljno, ipak me nije uspjelo zavezati za grad pod Marjanom.

Oproštaj s tobom sam sve više i više odgađala, iako si počela nestajati. Više mi nisi bila potrebna pa si se pretvarala u uspomenu. Tvoje mi se lice priviđalo među gužvom na autobusnoj stanici, smijeh je odjekivao

u šumu valova, a često mi se po boji kose i očiju čije bi odbleske vidjela iza zavjese pričinilo da me gledaš s onog prozora nasuprot mjesta gdje smo se uvijek čekali. Postala si uzajamna uspomena mene i Splita.

A obitelj i prijatelji su se dolazili pozdravljati i opraštati, grliti i plakati. Ne idem na kraj svijeta, htjela sam im reći. Ali ionako me ne bi čuli jer su tugovali svoje tuge više običajno nego zato što su ih stvarno osjećali. Dok sam ih gledala kako odlaze, svi ti svečari rastanaka i oproštaja, shvatila sam kako ne samo da mi suze ne mute pogled, a jecaj prekida tišinu, nego da ovaj rastanak u mojim očima nije prekriven ni trunkom one patine tuge i prašine nostalgije koje su kroz povijest pojmu rastanka poput etikete prišile negativno značenje. Te prijateljice svih propalih ljubavnika i usamljenih pjesnika od rastanka su napravile neželjenog gosta života i stvar koju treba izbjegavati pod svaku cijenu.

Ako do rastanka dođe, treba napraviti ono što je već u ljudskoj prirodi: okončati ga što prije, pobjeći od njega. Nisam bila sigurna da li odlaze ovako brzo

i ukočeno zato što su stvarno osjetili tugu ili samo zato što su se navikli tako ponašati. Zašto nema suza, zašto moj rastanak od njih i od Splita nije tužan? Najteže je bilo prikupiti knjige, fotografije, ulaznice s koncerata, male poruke i čepove novogodišnjih šampanjaca, sve ostale uspomene i sitnice, pospremiti četiri godine života u kutije i poslati u novi život. Ako je veliki dio mene, sačuvan u tim uspomenama, bezbolno i lako otišao na mjesto gdje moja budućnost počinje i napustio staro, zašto bi ovom tijelu trebalo biti ista teže?

Možda bi ovo i bilo raskrižje da sam svemu pristupila na drugačiji način, kao većina mojih vršnjaka, da sam preuzela život u svoje ruke. Ovako sam izabrala drugi način i pustila da život vodi mene. Nemam raskrižje u sebi, niti ga ima moj život. Moram na put, put novih praznih stranica.

voj svijete, na ome i mome

ga, Gimnazija Dinka Šimunovića u Sinju, 4. b

nje rastajemo, puni sumnje i nepovjerenja u to što odrastanje donosi. Nisam ni prerezala pupčanu vrpцу koja me veže za djetinjstvo, rodni kraj, obitelj i prijatelje, a već me boli trbuh od nostalgije. Postajem djetinjasta, sentimentalna i melankolična kad pomislim na napuštanje obitelji i prijatelja. Postajem iracionalna, poželim pritisnuti pauzu, zauvijek ostati djevojčica u ovom neutaživom, pohlepnom gradiću koji izjeda i nagriza svoje stanovnike. Zato uspomena vrijedno skupljam i čuvam, pripremam ih kao što pripremam odjeću za putovanje. Uključujem centrifugu i stavljam omekšivač za sve grube trenutke koje poželim uljepšati i dijelom potisnuti. Pažljivo ih motam i spremam. Tješim se ispraznim frazama i uvjeravam se da mi ovaj grad neće nedostajati.

Dok se žuto mijenja u zeleno, shvaćam da nemam osjećaj da nekamo putujem. Dalek je put do cilja i postoji mnogo cesta, zaobilaznica i mostova koje ću morati pri-

jeći. Tek sam zagazila nogom na svoje prvo putovanje, stavila sam sve na kocku i donijela odluku – valjda je to ono što zovu odrastanje. Ne samo puka promjena adrese i statusa – da bih se iz srednjoškolke pretvorila u zrelu, odraslu osobu, potrebno je otpustiti kočnicu i pritisnuti gas, bez oklijevanja odabrati svoj put. Prihvaćam izazov i promjenu koja mi se nameće. Više nemam osjećaj da čekam na raskrižju jer ispred sebe vidim samo jedan put kojim želim krenuti i shvaćam da nikad nije ni postojao nijedan drugi.

Zeleno mi svjetlo bliješti u lice. Ohrabrena i puna samopouzdanja, spuštam naočale i u trenutku odluke pripremam se na graciozni, filmski odlazak u suton.

Drugi automobil izlijeće i oduzima mi prednost. Nespretno kočim i shvaćam da je život pun iznenađenja i da nešto uvijek poremeti planove.

3. nagrada **Ana Šušić,**
I. gimnazija, Split, 4. a

Evo me svijete na raskršću mome i tvome,

Tamo gdje zvijezde snova dotiču nebo.

Ustrajno pratim svoje nejasne misli,

Gdje se dijele putovi mojih želja.

Krećem nekim novim stazama.

Otkrivam tajnovitost visina,

Beskraj moga traganja.

Samo vrijeme zna,

Svijete,

Samo vrijeme zna

Beskraj moga traganja.

Otkrivam tajnovitost visina.

Krećem nekim novim stazama,

Gdje se dijele putovi mojih želja.

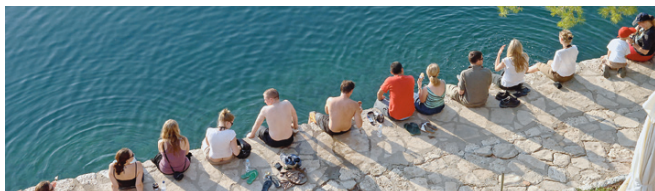
Ustrajno pratim svoje nejasne misli,

Tamo gdje zvijezde snova dotiču nebo.

Evo me svijete na raskršću mome i tvome.

sveučilišni život

Predavanje o Mljetu na KTF-u

Predavanje pod nazivom "Prirodne ljepote i izazovi upravljanja Nacionalnim parkom Mljet" održano je 13. lipnja na Kemijsko-tehnološkom fakultetu u Splitu, Teslina. Na predavanju koje je organizirala Udruga bivših studenata i prijatelja Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu, govorio je Osvin Pečar dipl. ing., ravnatelj Nacionalnog parka Mljet. Nacionalni park "Mljet" najstariji je morski nacionalni park u Hrvatskoj ali i u Sredozemlju.

Zaštićeno područje se prostire na 5.375 hektara kopna i okolnog mora sa pripadajućim otočićima i hridima.

Prepoznat je još u antičko doba kao mjesto iznimne ljepote o čemu svjedoče ostaci rimske palače, druge po veličini nakon Dioklecijanove na istočnoj obali Jadrana. Prvi pokušaji zaštite prirode ovog područja sežu u doba Austro-Ugarske monarhije. Status nacionalnog parka dobiven je prvenstveno zbog sustava slanih "jezera", a zapravo potopljenih krških polja koja predstavljaju jedinstven geološki i oceanografski fenomen u kršu, značajan u svjetskim razmjerima.

Spoznaje dobivene novijim istraživanjima flore i faune ovih prostora potvrdila su ispravnost te odluke. **F.B.**

Pomoćnici Ministra znanosti, obrazovanja i sporta u posjeti Sveučilištu u Splitu

Sveučilište u Splitu 13. lipnja posjetili pomoćnici Ministra znanosti, obrazovanja i sporta prof. dr. sc. Saša Zelenika i prof. dr. sc. Ružica Beljo Lučić. Tom ih je prigodom rektor prof. dr. sc. Ivan Pavić upoznao s radom Sveučilišta. Posebno je bilo govora o Vladinoj odluci o besplatnom školovanju za redovite studente prve godine studija, uključujući i studente zdravstvenih studija, te potrebi usklađivanja upisnih kvota s potrebama tržišta rada. U rektorovoj pratnji uvaženi gosti iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta obišli su fakultete na Sveučilišnom kampusu u Splitu. Naročito zanimanje iskazali su za nove zgrade i rokove njihova dovršetka. Istaknuto je da je nova zgrada Medicinskog fakulteta već spremna za useljenje, dok se Studentski dom i zgrada Tri fakulteta dovršavaju. Očekuje se da će potonje zgrade primiti nove studente početkom predstojeće akademske godine. **F.B.**

Francuska politika i hrvatska povijest u Sveučilišnoj knjižnici

U Sveučilišnoj knjižnici u Splitu održano je 18. lipnja predavanje „Francuska politika i hrvatska povijest“ dr. Gregory Perochea. Gregory Peroche rođen je na otoku Šolti 1938. godine. Poslije Klasične gimnazije u Splitu i Dubrovniku te odluke o službi vojnog roka od tri godine, odlazi u Pariz gdje je diplomirao na Ekonomskom fakultetu (Paris-Assas) i na Institutu političkih znanosti (I.E.P.) na kojem je dobio i doktorat ekonomije (Pa-

ris-Dauphine). Kao polaznik Klasične gimnazije te kasnije na studijima u Parizu uvijek se zanimao za povijest Europe, osobito za događaje u bivšoj Jugoslaviji.

U svom predavanju dr. Peroche je spomenuo događaje koji su spajali hrvatsku i francusku povijest te pokušao objasniti zašto francuska politika nije bila naklonjena hrvatskoj neovisnosti u razdoblju od 1991. do 1995. godine.

S Prirodoslovno-mat

Promotori su bili prof. dr. sc. Marko Rosić, dekan Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, prof. dr. sc. Ante Bilušić, prodekan za nastavu te prof. dr. sc. Milica Klaričić Bakula, prodekanica za znanost.

PRVOSTUPNICI fizike: Danijel Beserminji, Ivan Dević, Tomislav Dondović, Mate Jagnjić, Ante Miočić, Damir Pavlinović, Martina Požar, Ana Prpić, Nataša Vučemilović-Alagić; fizike i informatike Nikola Karin, Ante Šiljić; **matematike:** Velga Bosančić, Marija Čibarić, Tomislav Marušić, Ana Mimica, Ana Savić, Petra Zorica **matematike i informatike:** Marin Aglič Čuvić, Ana Čelan, Jelena Gudelj, Helena Jurić, Jelena Kovačević, Snježana Lelas, Zrinka Markić, Andrijana Pupiće Bakrač, Lana Rada, Ivona Rogošić, Katarina Sablić, Nikolina Sučić, Josipa Vlašić, Ivana Vuković, Mateja Žderić; **informatike:** Marija Bogovac, Ana Grubač, Šime Iglič, Marina Kamber, Marina Karuza, Ines Kojundžić, Mira Matijašević, Ruža Perak, Petra Sirišević, Zoran Stipinović, Mario Šarčević, Ana Zoraja; **informatike i tehnike:** Daniel Dragojević, Mate Erceg, Neno Kuljić, Pero Kurilj, Ante Rakić, Dragan Uljić; **biologije i kemije:** Ivana Bakota, Iva Baković, Ana Boban, Mate Boban, Ivana Crnčević, Bruna Cvjetković, Amalija Čulić, Ines Drnasin, Antonijo Đerek, Anita Ezgeta, Ana Gudić, Viki Ivićević, Ante Juginović, Ivana Kešina, Zorana Krpo, Stipe Kuran, Josipa Laušić, Vedrana Mijić, Željana Mijić, Marija Mršić, Anto Perković, Ivan Raspović, Tea Ravlić, Nikolina Smolić, Vedrana Šilović, Ines Tomić.

KLIMATSKE PROMJENE, ZAŠTITA OKOLIŠA, OBNOVLJIVA ENERGIJA: ŠTO NAM DONOSI

Izrada mreže za praćenje kvalitete zraka u RH

Piše:
PETRA ŠIMUNDIĆ

Sveučilište u Splitu, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije u ciklus svojih javnih tribina "Klimatske promjene, zaštita okoliša, obnovljiva energija: što nam donosi članstvo u EU" 26. je lipnja uvrstio temu "Izrada mreže za praćenje kvalitete zraka u RH prema zahtjevima CAFE Direktive". I ova tema, kao i cijeli ciklus, služi informiranju javnosti o preuzetim obvezama Republike Hrvatske iz područja klimatskih promjena, zaštite okoliša i obnovljivih izvora energije, te osvjješćivanju njihovih posljedica na gospodarstvo i budući razvoj.

Stalni moderator Tribine, prorektor Roko Andrićević, ovog je puta ugostio dr. sc. Cleo Kosanović, voditeljicu Službe za kvalitetu zraka Državnog hidrometeorološkog zavoda, dr. sc. Amelu Jeričević, načelnicu Odjela za istraživanje istoga Zavoda te mr. sc. Nenada Periša, voditelja Službe za zdravstvenu ekologiju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije.

Tribinu je uvodnom riječju otvorila Cleo Kosanović naglasivši kako DHMZ upravlja

radom državne mreže i osigurava izgradnju novih postaja te kako je s 1.1.2010. godine od Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva DMZH preuzeo u nadležnost operativno provođenje i održavanje Državne mreže za praćenje kvalitete zraka koju trenutno sačinjava 21 mjerena postaja.

Amela Jeričević prisutne je detaljnije upozнала s CAFE Direktivom Europske unije. Naime, Šestim akcijskim pro-

gramom zaštite okoliša iz 2002. godine na području Europske zajednice, utvrđena je potreba za smanjivanjem onečišćenja u Europi, poboljšanjem nadzora i procjene kvalitete zraka kao i informiranjem javnosti i razmjenom podataka. Dakle, potreba za jednim propisom koji će regulirati upravljanje kvalitetom zraka i obuhvatiti sve aspekte zaštite kvalitete zraka. CAFE Direktiva promiče princip smanjivanja emisija na njihovom izvoru, te identifikaciju i primjenu najučinkovitijih mjera za smanjivanje emisije na lokalnoj i nacionalnoj razini, prema smjernicama WHO i postavljanjem odgovarajućih ciljeva za postizanje željene kvalitete zraka. Načelnica Jeričević istaknula je važnost

modeliranja kvalitete zraka te je navela da DHMZ primjenjuje model razvijen za nacionalne potrebe.

O rezultatima ispitivanja kvalitete zraka na splitskom, kaštelanskom i solinskom području govorio je mr. sc. Nenad Periš, koji je istaknuo da se sredinom 70-ih godina prošlog stoljeća započelo s praćenjem kvalitete zraka na području Kaštelanskog zaljeva.

Od 2000. godine počela su praćenja kvalitete zraka u neposrednom okolišu "Željezare Split" (UTT, koncentracije olova, kadmija, talija, kroma, mangana, kalcija, klorida, sulfata i željeza) a od 2003. godine praćenja kvalitete zraka na tri mjerne nizinske postaje - vlasništvo tvrtke "Dalmacijacement Cemex" (sumpor dioksida, dušikovih oksida, ULČ, PM-10, PM-2.5, dima, olova, kadmija, talija, mangana te sulfata i NaF u LČ).

Prosječne godišnje koncentracije ukupne taložne tvari u istočnom dijelu Kaštelanskog zaljeva su u opadanju, odnosno, zrak je na početku ispitivanog razdoblja bio III kategorije, 2006. godine I kategorije, a u 2011. zrak je također I kategorije s značajnim trendom opadanja.

tematičkog fakulteta

MAGISTRI ZNANOSTI: Marijana Bastić, Antonija Bezić Radman, Tanja Čulibrk, Anđelka Jalušić, Mladen Klaić, Edita Martić, Sanja Martinko, Darko Suman, Svjetlana Zekić; **DIPLOMIRANI PROFESORI biologije i kemije:** Aida Arnautović, Danijela Beronić, Ratko Cvitanić, Jasmin Deraković, Lea Grandić, Helena Jocić, Antonija Jović, Danijela Malić, Ana Radonić, Sandra Ružić, Ana Tabain, Ana Tomas, Ana Zeko, Ivana Zorica; **fizike:** Ivana Bilopavlović, Lucija Krce, Ana Paradžik, Ivana Sladović, Dario Vekić **fizike i informatike:** Daniela Razmilić, Igor Surjan; **matematike:** Natalia Kuljiš, Majda Matijašević; **matematike i fizike:** Ivana Radulović, Dina Bailo, Anita Baturina, Elvina Čapeta, Deana Kuvačić, Marina Muslim; **matematike i informatike:** Goran Čavčić, Dajana Čudina, Gorana Lovrić, Pero Mihaljević, Marija Podrug, Jelena Rajić, Melita Škiljo, Ružica Vuletić; **informatike i tehničke kulture:** Darko Brajičić, Anita Prlić, Lorena Sedlar, Kaja Točev; **MAGISTRI STRUKE biologije i kemije:** Ines Jurić, Ana Klarić, Antonija Markovina, Silvana Pletikosić, Dina Spahija, **fizike:** Miro Jurišić, Željka Sanader; **matematike:** Anita Carević, Antonija Pleština; **matematike i informatike:** Tea Kokan, Anto Marjanović, Iva Pandžić, Ivana Popović, Nikolina Ratković, Ivana Tomašić; **informatike:** Tanja Čirić, Monika Mladenović, Marin Musulin; **informatike i tehnike:** Ivan Grbavac, Ita Klarić-Kukuz, Zrinka Matijašević, Edita Mršić, Martina Prgomet, Nataša Šimić, Josip Tadin

OSNOVNI ČLANSTVO U EU

Kao zaključak magistar Periš je naveo podatak kako je stanje kvalitete zraka 2011. godine: I kategorija na svim mjernim postajama naglasivši činjenicu da je Željezara Split prestala s radom a očekuje se ponovno pokretanje proizvodnje. Također, i kako tvornice cementa rade smanjenim kapacitetom.

Nakon tribine i prigodnog domjenka održana je radionica na temu GEOSS sustava koja je sastavni dio FP7 Balkan-GEONet projekta Sveučilišta u Splitu. Radionica je održana s ciljem približavanja javnosti produkta samog projekta a odnosi se na Permanent Networking Facility – PNF. Za sada je identificirano 278 dionika i 235 aktivnosti u suradnji s projektom Observe. Riječ je o metabazi podataka o EO dioncima - traženje partnera, ekspertiza, dionika, jačanje suradnje među EO dioncima i povezivanje dionika i nakon završetka samog projekta.

Prema kompetentnoj školi 21 stoljeća

Zbornik radova “8. dani osnovne škole Splitsko-dalmatinske županije” ima 203 stranice i sadrži 27 priloga nastavnih, školskih projekata učitelja i nastavnika osnovnih škola Splitsko-dalmatinske županije

Osmi Dani osnovne škole Splitsko-dalmatinske županije, pod već tradicionalnim nazivom »Prema kvalitetnoj školi«, ove godine s temom „Škola danas“, organizirani su u povodu obilježavanja 65. obljetnice splitskog Ogranka Hrvatskog pedagoško-književnog zbora. Kao i prethodnih godina, i ovogodišnje 8. dane, pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, organizirali su Hrvatski pedagoško-književni zbor – Ogranak Split, Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Agencija za odgoj i obrazovanje – Podružnica Split i osnovne škole Splitsko-dalmatinske županije.

Brojni odgojno-obrazovni projekti koje smo prikazali na Osmim danima, a koji se opisuju u prilogima ovog zbornika, dokazuju ono što smo od početka postavili kao ciljeve stručno-znanstvenog skupa „Prema kva-

litetnoj školi“ – pokazati i kritički sagledati kako tijekom učenja i stručnog usavršavanja poboljšavamo kvalitetu i učinkovitost učenja u školi, kako potičemo kreativnost i inovativnost, uključujući i poduzetništvo, kako ostvarujemo cjeloživotno obrazovanje, gradimo suradnju škole i obitelji, škole i lokalne zajednice, te kako potičemo stjecanje socijalnih, moralnih navika

i sposobnosti učenika. I ovoga puta smo zaključili da zajedničkim, kontinuiranim promišljanjem osobne prakse i njezinih posljedica na učenje učenika pridonosimo poboljšanju ishoda obrazovanja – samostalnosti i kreativnosti učenika. Te kvalitete učenika, istakli smo u raspravama, podupiru nastavne metode i didaktička sredstva koja pobuđuju aktivno, iskustveno i refleksivno iskustvo učenika. Stoga je učitelj, nastavnikov rad s učenikom središte zbivanja školskog sustava. Rezultati njegova rada ponajprije ovise o njegovoj vještini pridobivanja učenika da uloži trud i vrijeme u projekt koji omogućuje razvoj njegovih kompetencija za kvalitetno življenje u budućnosti.

Osobitu zahvalnost stoga upućujemo učiteljima, nastavnicima i stručnim suradnicima iz škola Splitsko-dalmatinske županije, jer bez njih ne bismo mogli ostvariti Osme dane osnovne škole ni izdati ovaj zbornik. Zahvaljujemo i svima onima koji su stručno, prijateljski i novčano pomogli da nastavimo u ostvarivanju svoje trajne težnje - pridonijeti izvrsnosti škole kao temeljnog uvjeta poželjne budućnosti.

(iz uvodne riječi Hicelle Ivon, glavne i odgovorne urednice)

sveučilišni život

Dina Jakšić (supetar)
Zdravko Milić (labin)

Izložbe u Sveučilišnoj knjižnici

U sklopu ciklusa „Svatko na svojoj strani“ u Galeriji Sveučilišne knjižnice radove je 31. svibnja izložilo dvoje umjetnika - Dina Jakšić iz Supetra i Zdravko Milić iz Labina. Na posljednjoj izložbi proljetnog ciklusa, publici su se predstavile dvije umjetnice - Mirna Sišul iz Rijeke i Sabrina Mazzola Roguljić iz Mentona, Francuska. Izložba je bila otvorena od 15. do 29. lipnja u Galeriji knjižnice.

Mirna Sišul (Rijeka)
Sabrina Mazzola Roguljić
(Rijeka/ Menton, Francuska)

Sporazum s Institutom Ivo Pilar

Ravnatelj Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar prof. dr. sc. Vlado Šakić i rektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Ivan Pavić su početkom svibnja potpisali Sporazum o suradnji između Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar i Sveučilišta u Splitu, kojim se omogućava zajedničko djelovanje u području znanstveno-istraživačkog rada te na polju edukacije. Dogovoreno je da suradnja počne već od iduće akademske godine na poslijediplomskom sveučilišnom studiju psihologije. Taj bi studij trebao biti osnova za proširenje suradnje u vidu pokretanja preddiplomskog i diplomskog studija psihologije pri Filozofskom fakultetu u Splitu. Studij posebno računa s polaznicima sa šireg splitskog, kao i sa zadarskog i šibenskog te hercegovačkog područja.

sveučilišni život

Promovirani novi magistri prava

Na Pravnom fakultetu 19. lipnja je održana svečana dodjela diploma za 72 studenata koji su diplomirali na integriranom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju prava. Promovirani studenti stekli su akademski naziv magistar/magistra prava (mag. iur.). Promotori su

bili prof. dr. sc. Boris Buklijaš, dekan Pravnog fakulteta, prof. dr. sc. Vilma Pezelj, prodekanica za znanost, i prof. dr. sc. Milijan Sesar, prodekan za nastavu. Svečanoj promociji bio je nazočan i rektor prof. dr. sc. Ivan Pavić, koji je pozdravio skup u ime Sveučilišta u Splitu i akademske zajednice.

Matea Ščepanović, Daniel Đuzel, Ivana Ružić, Ivana Šimac, Dora Padelin, Natalia Suvaljko, Nevena Buljan, Nataša Alavanja, Iva Mrkonjić, Margarita Lukačić, Jelena Šarić, Doris Krivić, Antonija Mihovilović, Ivana Zaradić, Anita Patrlj, Ivana Krstulović, Tihana Mrše, Vana Bosto, Diana Moro, Dubravka Alpeza, Tea Akmadžić, Ana Čvrljak, Marina Bosnić, Marina Mašće, Ivana Baričević, Ivana Radić, Ivan Golub, Ivana Domjanović, Jadranko Basić, Marijo Popović, Dino Žuvela, Sanja Zubčić, Ivica Martinić, Stjepan Dujo, Katarina Katić, Ana Niseteo, Đurđa Bolanča, Maja Pedisić, Bruno Korljan, Jurica Andrijić, Ana Majcen, Margareta Rogina, Darko Basić, Darija Moro, Sanja Komlen, Igor Skoko, Nikolina Džamonja, Tea Škorić, Goran Pravdić, Gojka Damjanić, Antonia Slipac, Marija Matan, Andrijana Mateljak, Marija Mihaljević, Slavko Sabljio, Sanja Veštić, Filip Stanić, Katarina Bitanga, Srećko Mandić, Ines Milanović, Iva Višić, Ivan Sršen, Zrinka Marasović, Ana Čulo, Ana Marija Ljubičić, Helena Vukman, Iva Ševo, Matea Herceg, Ivana Vukman, Ivona Juretin, Karlo Šakota, Luka Vugdelija.

Europski tjedan na Ekonomskom fakultetu u Splitu

PIŠE:

IVAN ROMIĆ

Ekonomski fakultet u Splitu u svibnju je ugostio bivšeg dekana i sadašnjeg potpredsjednika Vlade i ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije dr. sc. Branka Grčića, šefa Delegacije Europske unije u Hrvatskoj, veleposlanika Paula Vandorena, te povjerenika Europske komisije za regionalnu politiku Johannes Hahna. Potpredsjednik Grčić i veleposlanik Vandoren posjetili su EFST 8. svibnja, u sklopu Europskog tjedna, gdje su održali predavanje o temi "Republika Hrvatska nakon ratifikacije Ugovora o pristupanju Europskoj uniji: Što nakon toga?", dok je povjerenik Hahn na EFST stigao 16. svibnja, gdje je za-

jedno s potpredsjednikom Vlade Grčićem održao panel-diskusiju pod nazivom "Strukturni fondovi za Hrvatsku: Nova kohezijska politika 2014.-2020.".

Što nakon ratifikacije?

Veleposlanik Vandoren opsežno je obradio nekoliko važnih tema u vezi s ulaskom Republike Hrvatske u EU. Rekao je da će ulaskom u EU Hrvatska dobiti pristup tržištu od 500 milijuna ljudi, no da će, s druge strane, možda biti izgubljene blagodati tržišta CEFTA-e. Moguća je kratkotrajna nepovoljna situacija sa susjednim zemljama u koje Hrvatska izvozi svoje proizvode, pogotovo s BiH, te je potrebno pregovarati s Europskom komisijom i državama regije da bi se te teškoće prevladale. Pozvao je

Veleposlanik Paul Vandoren i povjerenik Johannes Hahn bili su posebni gosti potpredsjednika Vlade dr. sc. Branka Grčića i Ekonomskog fakulteta Split

hrvatsku Vladu da se uskladi sa svim obvezama koje je preuzela prošla Vlada u pregovorima s EU-om. Privatizaciju brodogradilišta istaknuo je kao jednu od važnih obveza za pristupanje Hrvatske Europskoj uniji, pri čemu je izrazio nadu da će se brodogradilišta spasiti i da će biti očuvano sve više radnih mjesta. Za kraj je veleposlanik Vandoren napomenuo da do ulaska u EU ima još 14 mjeseci, nema vremena za gubljenje, te je potrebno što

Branko Grčić i Paul Vandoren

prije uhvatiti se u koštac s problemima.

Nakon veleposlanika, riječ je preuzeo potpredsjednik Grčić, koji smatra da je Vlada našla dobru mjeru između štednje i rasta (odnosno sprje-

čavanja daljnjeg pada), te da je potrebna kratkotrajna žrtva da bi se ostvario rast u srednjem i dugom roku, što može biti novi početak gospodarstva Republike Hrvatske.

Strukturni fondovi za Hrvatsku

Panel-diskusija na temu strukturnih fondova održana je tjedan dana kasnije. Potpredsjednik Grčić istaknuo je kako Hrvatska još nema dovoljno razvijene kapacitete za korištenje novca iz fondova EU-a, a od 2014. do 2020. godine očekuje se alokacija oko devet milijardi eura iz fondova EU-a za Hrvatsku. U državnoj upravi je oko 350 ljudi angažirano na pripremi projekata za fondove EU-a, a taj će se broj uskoro povećati za još 200 visokoobrazovanih ljudi na državnoj razini. Na lokalnoj razini diljem Hrvatske taj će broj, kako je rekao, morati biti još dva-tri puta veći, a to je prilika za mlade, visokoobrazovane koji govore dva ili tri jezika, te su spremni raditi vi-

še od osam sati na dan. Nakon potpredsjednika Grčića, riječ je preuzeo povjerenik Europske komisije za regionalnu politiku Johannes Hahn. Pozvao je na promjenu nepovoljnog gospodarskog okružja, jer posljednjih godina u Hrvatskoj nije bilo dobro ozračje za investicije, a bez toga nema gospodarskog oporavka.

Napomenuo je da su kohezijski fondovi sjajna mogućnost za veliki uspjeh Hrvatske, jer kohezijska politika pridonosi ciljevima razvoja Europske unije do 2020. godine, gdje je jedan od najvažnijih ciljeva smanjiti siromaštvo u nerazvijenijim regijama. U novom fiskalnom razdoblju od 2014. do 2020. godine EU mora biti usmjeren na izlazak iz krize i otvaranje radnih mjesta.

Za kraj je rekao kako je potrebno spriječiti odljev mozgova iz manje razvijenih zemalja, te da je jedan od ciljeva kohezijske politike za Hrvatsku i zadržavanje stručnjaka koji bi pridonosili njezinu razvoju.

Johannes Hahn

Promocija na Filozofskom fakultetu

Na svečanoj promociji Filozofskog fakulteta održanoj 12. lipnja dodijeljeno je ukupno 98 diploma. Promovirani studenti stekli su titulu magistra primarnog obrazovanja, a promotori su na svečanosti bili prof. dr. sc. Marko Trogrlić, dekan Filozofskog fakulteta, doc. dr. sc. Goran Kardum, prodekan za nastavu i studentska pitanja, prof. dr. sc. Aleksandar Jakir, prodekan za znanost i doc. dr. sc. Hrvoje Relja, prodekan za financije i poslovanje.

MAGISTRI PRIMARNOG OBRAZOVANJA - rano učenje engleskog jezika: Antonia Alduk, Marija Anđelić, Rina Bralić, Ivana Bravić, Lorena Burić, Ivana Crnčević, Doris Čavka, Mare Čelan, Maja Čurković, Anđela Domazet, Atina Gatsos, Kristina Ivanda, Tina Jurko, Nera Krnić, Mirjana Lojdl, Ines Lovrić, Dunja Matković, Tina Matković, Linda Perleta, Ivana Piteša, Katja Polić, Antonija Propadalo, Jelena Prović, Petra Prvulović, Tomislava Stipica, Slađana Suknjov, Ana Šabić, Marija Šimunović, Antonija Tadić Šutra, Brankica Vrbat, Ivana Vrvilo, Magdalena Vujević, Anamarija Vukasović; područje usavršavanja u nacionalno-kulturološkom studiju, u studiju

metodika predmetnih područja i u studiju odgojnih znanosti: Kristina Barbir, Višnja Barić, Anita Bekavac, Marija Benković, Antonija Botić, Ivana Budimir, Ivana Bušić, Tihana Caktaš, Jelena Čapeta, Josipa Delija, Mirela Dolić, Nives Grgat, Anita Grizelj, Ivana Gudić, Marija Jaman, Marina Jurić, Ana Knezović, Anđela Mateljan, Lucija Matulović, Magdalena Perić, Maja Perić, Marija Petric, Ana Pisac, Jelena Pleić, Marijana Radić, Marina Radman, Anamarija Radosoljić, Danica Rebić, Ana Roguljić, Silvija Salečić, Ivana Serdarević, Jelena Šiško, Antonija Topić, Suzana Tvorek, Kristina Ujević, Katarina Vladova, Iva Vučak, Ivana Žolo; Primjena informacijske i komunikacijske tehnologije u učenju i poučavanju: Petra Bašić, Antonia Brajković, Hana Cvitanović, Maria Dugonjić, Nena Franić, Ana Gudić, Lana Ivanišević, Marija Jakić, Anđelka Jažić, Marijana Jukić, Marita Jurić, Ana Koštan, Lučana Kukura, Marija Ljubičić, Tomislava Majić, Ana Marijanović, Marija Mikulić, Ivana Obradović, Ana Parać, Katarina Petković, Marina Škarić, Ana Škiljo, Marija Tasovac, Vinka Vujina, Anja Zirdum, Antonija Zrilić, Maja Žižić

sveučilišni život

Međužupanijski stručni skup učitelja i nastavnika povijesti

U organizaciji Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu i Agencije za odgoj i obrazovanje (AZOO) 21. lipnja u velikoj dvorani sjevernog tornja Sveučilišne knjižnice, svečano je otvoren jednodnevni međužupanijski stručni skup pod nazivom "Novije historio-grafske spoznaje iz hrvatske i europske moderne i suvremene povijesti". Prigodnim riječima uvaženi skup u kojem je sudjelovalo 180 nastavnika i učitelja povijesti, pozdravili su prof. dr. sc. Josip Vrandečić, pročelnik Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu i mr. Petar Krolo, ravnatelj Sveučilišne knjižnice u Splitu. Loranda Miletić, viša savjetnica za nastavu povijesti pri Agenciji za odgoj i obrazovanje, izrazila je nadu da će stručni skup dovesti do pomaka u zbližavanju povijesne znanosti i nastave povijesti, s obzirom na to da vrste povijesti koje se poučavaju u školi imaju ključnu ulogu kod mladih ljudi.

U tom smislu u svom po-

zdravnom govoru Vinko Filipović, ravnatelj AZOO-a, istaknuo je da se ni o jednom predmetu ne može govoriti kao o povijesti, jer se iste teme znaju interpretirati na različite načine. Dekan Filozofskog fakulteta, prof. dr. sc. Marko Trogrlić, naglasio je kako su ovakvi skupovi potrebni i značajni, posebno kada je u pitanju odgovornost prema prenošenju znanja mladim generacijama.

Prof. dr. sc. Ivan Pavić, rektor Sveučilišta u Splitu, kazao je da svojim aktivnostima Filozofski fakultet upotpunjuje ono što je do osnutka ove sastavnice nedostajalo gradu Splitu i samome Sveučilištu. Ova institucija se vrlo brzo osposobila za kvalitetno izvršenje znanstvene i edukativne zadaće, ali igra i širu društvenu ulogu, u čemu se posebno istaknuo Odsjek za povijest. Naglasio je da je riječ o Odsjeku od posebnog značaja, s obzirom na to da je povijest više od znanosti – ona je sukus iskustava.

FRANKA BABIĆ

Novi teolozi i katehete s KBF-a

Najsvečaniji čin proslave na Danu fakulteta, 17. svibnja, bila je podjela svjedodžbi i diploma, pred Povjerenstvom za promociju, koje su uz dekana Vučkovića činili i prof. dr. sc. don Alojzije Čondić, prodekan za nastavu i prof. dr. sc. fra Dušan Moro, prodekan za znanost. Ukupno je 41 student promoviran i to njih 15 na filozofsko-teološkom studiju, isti broj ih je bio i na diplomskom teološko-katehetskom studiju i 11 s preddiplomskog teološko-katehetskog studija. Promovirani su:

PRVOSTUPNICI KATEHETIKE: Duje Ceculić, Ana Ledić, Ružica Marin, Marija Marinčić, Lucija Meštrović, Lucija Miletić, Mateja Perić, Sunčica Semerad, Ivana Ujević, Ana Žaja **DIPLOMIRANI KATEHETE** (po starom): Dragan Mamić, Tina Marković, Stipe Sinovčić, Ivana Škeva, Dragica Vidović **MAGISTRI KATEHETIKE:** Vesna Bagudić, Mladen Cikač, Iva Ivković, Jelena Laco, Mihaela Lovrić, Tereza Medak, Dragan

Miličević, Vinka Sokol, Renata Šošić, Anita Vidojević, Perica Vukasović

DIPLOMIRANI TEOLOZI (po starom): Ivana Balić, Marin Čutura, Marija Dujmović, Ante Kuštre, Duje Runje **MAGISTRI TEOLOGIJE:** Krešimir Čikeš, Mihovil Klarić, Vjeran Martić, Denis Maslov, Mate Munitić, Kristijan Perković, Slavica Sesar, Tea Tolić, Ratomir Vukorepa, Tina Zelenika

NAJBOLJI STUDENTI dobili su nagrade: Lucija Meštrović za najbolji prosjek ocjena na preddiplomskom studiju, Irena Cuculić za najbolji uspjeh u prošloj godini na diplomskom studiju te Mate Andrijević za najbolji seminarski rad.

POVELJE ZAHVALNOSTI ZA PROTEKLI ZNANSTVENONASTAVNIČKI RAD dobili su umirovljeni djelatnici Fakulteta dr. sc. Jure Brkan, dr. sc. Bože Norac Kljajo i fra Petar Josip Đukić.

Misa zahvalnica za kraj akademske godine

U katedrali sv. Dujma 19. lipnja održana je misa zahvalnica za kraj akademske godine na Sveučilištu u Splitu. Misu je predvodio splitsko-makarski nadbiskup msgr. Marin Barišić u koncelebraciji s predstojnikom Ureda za pastoral mladih mr. don Jenkom Bulićem, dekanom KBF-a dr. fra Antom Vučkovićem. Pred prepunom katedralom msgr. Barišić je u svojoj homiliji podsjetio da smo prečesto zarobljeni svijetom koji nas okružuje i njegovom materijalističkom logikom, upozoravajući da sve što gradimo, gradimo za dobrobit zajednice koja nas okružuje jer nikada ne možemo iz svojih misli i svoga života ispustiti drugoga. Samo u odnosu s dru-

gim mi jesmo ljudi, samo će s drugima naša intelektualna dostignuća postati plodna. Nadbiskup je ohrabrio mlade i njihov entuzijastičan duh, iskazujući zadovoljstvo što se ne mire sa svijetom onakvim kakav jest, već traže bolja i plodonosnija rješenja pokrećući vlastite inicijative i boreći se za dobro. Dok ima takvih mladih, ne treba se bojati za društvo – kazao je nadbiskup. Zahvalnu riječ okupljenima je uputio i predstojnik Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije duhovnik studenata splitskog KBF-a mr.sc. Jenko Bulić. Nakon misnog slavlja studentima i profesorima obratio se i prof. dr. sc. Ivan Pavić, rektor Sveučilišta.

FRANKA BABIĆ

sveučilišni život

Izrada vjernih kopija i umijeće retuširanja

Predavanjem "Izrada vjernih kopija i umijeće retuširanja – iskustva iz Londona, Pariza i Porta" Sandra Šustić je

krajem svibnja zaključila ciklus javnih predavanja nastavnika i studenata Odsjeka za konzervaciju-restauraciju Umjetničke akademije. Šustić, koja je diplomu stekla na splitskom studiju restauracije, ovim je predavanjem željela podijeliti svoja praktična iskustva s kolegama i studentima te ih izvijestiti o zbivanjima s triju značajnih restauratorskih susreta. (S.M.S.)

Što je povijesno vjerna kopija i čemu služi?

O suradnji znanosti i gospodarstva

U prostorima Odjela za fiziku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na Koplici, 2. lipnja održano je predavanje s temom o suradnji znanosti i gospodarstva iz perspektive poduzetnika. Predavači su bili dvojica uspješnih hrvatskih poduzetnika i ulagača u inovativne startup tvrtke: Saša Cvetojević i Berislav Lopac. Predavanja otvorenog tipa organizirana su u sklopu kolegija Znanstvena komunikacija na diplomskom studiju

fizike, a u suradnji s udrugom CRANE koja okuplja privatne investitore zainteresirane za ulaganja u proizvodne i inovativne tvrtke u vrlo ranom stadiju razvoja. Zainteresirani studenti i profesori tako su imali priliku čuti o izazovima u pokretanju inovativnih tvrtki u Hrvatskoj, kako treba komunicirati prema potencijalnim ulagačima i kako poduzetnici gledaju na povezivanje visokog obrazovanja i gospodarstva u Hrvatskoj. (V.F.)

Studentski dan sporta i aktivizma 2. lipnja na splitskoj Rivi

U organizaciji Hrvatskog sveučilišnog sportskog saveza, Splitskog sveučilišnog sportskog saveza te Studentškog zbora Sveučilišta u Splitu, u subotu 2. lipnja, na splitskoj Rivi održan je četvrti po redu "Studentski dan sporta i aktivizma".

Osnovni cilj je promocija studentskog sporta, vrhunskog i rekreativnog, kao sastavnog dijela akademskog života kojim se podiže kvaliteta studiranja i življenja te poticanje studentskog aktivizma.

Manifestacija se i ove godine sastojala od tri dijela:

sportskog, zabavnog i edukativnog. U sportskom dijelu programa održani su turniri u uličnom nogometu, uličnoj košarci i mini rukometu, a prezentirani su i grupni oblici vježbanja i boričkih vještina poput aerobika, break dancea, zumbae, capuere, te novog oblika badmintona na otvorenom - speedminton.

U zabavnom dijelu održan je ekipni turnir s četiri discipline (potezanje konopa, kviz znanja, graničari i igra iznenađenja). Pojedinačno natjecanje uključivalo je skakanje u vrećama i kviz poznavanja stranih jezika. (M.T.)

Promocija na Kinezi

PROMOVIRANI SVEUČILIŠNI PREDDIPLOMSKI STUDIJ KINEZIOLOGIJE: Ana Bedalov, Jure Beni, Antonio Bilić Pavlinović, Dalibor Biloš, Toni Biočić, Frane Blažević, Ana Cvitan, Irena Čalić, Tihana Češković, Arne Čuden, Maja Delić, Mario Draganić, Nikola Dragičević, Frane Drpić, Petra Drušković, Ante Đirlić, Ivana Goreta, Ivan Gudelj, Slavko Karačić, Ana Kesovija Maleta, Marin Kljajić, Renato Koturović, Ante Kraljević, Lucija Krželj, Barbara Lenkić, Antea Lisica, Toni Majstorović, Bruna Mandić, Martina Marković, Damjan Marov, Darko Melnik, Tomislav Mijić, Mirela Milardović, Mladen Mravulj, Ivo Ostojić, Stipe Palinić, Ivan Perić, Andrea Planinsek, Anđela Plavša, Luka Plazina, Ivan Prce, Nikola Prce, Ivana Rubelj, Frane Stipanić, Luka Stipinović, Marin Surjan Bilac, Marino Tavra, Marin Tvrdić, Nikola Urlić, Tino Vojković, Marijana Vukušić, Daniela Zaja

NAGRAĐENI STUDENTI PREDIPLOMSKOG STUDIJA: Mirela Milardović, Ivo Ostojić, Stipe Palinić i Ivan Prce

Prvo prvenstvo Sveučilišta u

Hrvatski logički savez u suradnji sa splitskim Sveučilištem organizirao je Prvo prvenstvo Sveučilišta u sudoku, koje se održalo 9. lipnja u malom amfiteatru Ekonomskog fakulteta u Splitu

Brojeve zagonetke pojavile su se u novinama krajem 19. st u Francuskoj. To nije bio pravi sudoku jer je sadržavao dvoznamenkaste brojeve i zahtijevao je aritmetiku. Prema predsjedniku svjetske logičke federacije Willu Shortzu, moderni sudoku prvi je anonimno sastavio Howard Garns i objavio 1979. g. pod imenom Number Place.

Naziv sudoku nastao je od prvih slogova zagonetke objavljene u Japanu Suji wa dokushin ni kagiru („znamenke moraju biti same“).

Od 1992. g. održavaju se svjetska prvenstva u rješavanju logike, na kojima se pojavljuje i sudoku. Porastom popularnosti, Svjetska federacija od-

lučila je organizirati posebno natjecanje u rješavanju sudokua. Prvo prvenstvo održano je u talijanskom gradu Lucca, 2006. g.

Ove godine organizacija Svjetskog prvenstva povjerena je Hrvatskoj. Povodom toga, 16. i 17. lipnja održano je finalno natjecanje za izbor reprezentativaca. Sudoku prvenstvo Sveučilišta u Splitu održano je kao kvalifikacijsko natjecanje. Nažalost, na natjecanje su se odvažile doći samo Anamarija Krešo i Andrea Topić, od kojih je Anamarija u ispitnim rokovima ipak našla vremena sudjelovati na finalu.

Nadamo se da će na 2. sudoku prvenstvu Sveučilišta u Splitu odaziv bi-

**PRVENSTVO SVI
SPLITA
U SUDO**

**HRVATSKI LOGIČKI SAV
Splitskim sveučilištem organ
sveučilišta Splita**

**09. 06. 2012. g. u
EKONOMSKI FA**

**(mali amfite
Ekipu sačinjava minimalno p
se prijaviti i više natjecatel
Najbolja četiri pojedinca vodi**

**kvalifikacije odabira rep
SVJETSKO PRVENSTVO**

Pozivamo sve zainteresirane studente i p
SUDOKU neka dođu i okušaju se u natjecan
u nekom od Vas krije buduću reprezen
informacije javite se organi

**Siniša Hrge (098 94 3
socks@hi.t-com.hr
Luka Pavičić (098 59
Luka130859@gmail**

Primjere zadataka skinite
<http://zagonetka.net/p>

Tjedan botaničkih vrtova i arbo

Prigodnom svečanošću u Botaničkom vrtu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na Marjanu, sredinom svibnja održan je Drugi tjedan botaničkih vrtova i arboretuma Hrvatske, koji je Splitu obilježen brojnim događanjima i radionicama.

Prilikom otvaranja, u ime Sveučilišta u Splitu skup je pozdravila prof. dr. sc. Branka Ramljak, prorektorica za financije i ra-

čunovodstvo, dok je u ime gradonačelnika Splita govorila Maja Munivrana, pročelnica Službe za kulturu i umjetnost u gradu Splitu.

Prof. dr. sc. Marko Rosić, dekan Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, istaknuo je koliko je u Botaničkom vrtu napravljeno velikim entuzijazmom i trudom uz skromna financijska sredstva, dok je dr.

znanost

Kako nastaju krateri

Laboratorijski krater nastao detonacijom eksploziva. Kao i kod pravih kratera eksplozija uzrokuje povišeni rub kratera, te zdjelast oblik sa blago zaravnatim dnom.

Jedan od laboratorijskih kratera dobivenih eksplozivom. Po površini je posut tanak sloj kave kako bi se moglo pratiti raspršenje različitih slojeva nakon eksplozija.

Piše:

MARIN VOJKOVIĆ*

Projekt istraživanja procesa nastanka kratera započeo je kao jednostavan seminarski rad iz kolegija „Osnove geofizike“ u kojemu je trebalo razraditi metodu kako djeci približiti taj proces. Udarne krateri su geološke strukture koje nastaju udarom manjih tijela poput asteroida ili meteorita na površinu planeta ili njihovih satelita. Iako su veliki i razorni udari jako rijetki, udarni krateri su strukture koje drastično utječu na izgled površine planeta, te na njegovu geologiju, pa čak (u slučaju velikih udara) i na uvjete na cijeloj površini. Zbog toga je važno poznavati i razumjeti mehanizam njihova nastanka. Djeci se ovaj proces može pokazati jednostavnim bacanjem komadića kamena ili metala u malo veću posudu ispunjenu brašnom, kakaom ili nekim sličnim praškastim materijalom. Nedostatak pristupa je što tako ispušteni projektili ne postižu ni izbliza dovoljne brzine, pa stoga ne stvaraju eksploziju (i pritom se ne raspadne kao pravi asteroid), nego se samo zabije u podlogu. Zato smo udare simulirali hicem iz prazne zračne puške, te kasnije eksplozivom (u malim količinama). Ovaj pristup je bolji jer pri stvarnim udarima energija bude toliko velika da se sam impaktor potpuno dezintegrira, pa je od trenutka kontakta impaktora i podloge cijeli proces, ustvari, obična eksplozija i nema dijelova projektila koji deformiraju oblik kratera.

Suradnja s drugim fakultetima i firmama

U spremniku dimenzija oko 30x30cm pripremi se ravna podloga od kamene prašine (nastaje prilikom obrade kamena). To treba napraviti vrlo pažljivo da podloga bude ravna i približno jednolike gustoće. Tada u nju ispaljujemo zračnu pušku, pa tako nastalom krateru pravimo odljev u gipsu tako da možemo mjeriti njegove dimenzije. Poslije smo sa zračne puške prešli na eksploziv koji smo detonirali laserom. Pokazalo se da pravljenje odljeva i nije najbolja metoda, budući da je bio nemali postotak onih koji ne bi uspjeli ili bi se u procesu poremetio oblik kratera

Projekt koji je započeo kao demonstracija za djecu u sklopu seminara za jedan kolegij na PMF-u razvio se u pravo znanstveno istraživanje i simuliranje procesa nastanka kratera te rezultirao s već dva članka u procesu objavljivanja u međunarodnim časopisima i posterom predstavljenim na nekoliko međunarodnih konferencija

pa bi odljev bio beskoristan. Tako smo započeli suradnju s Damirom Vučinom i Igorom Pehnecom s FESB-a, Mladom Gomerčićem iz GOMmbh, te Tomislavom Hercigonjom iz firme “Topomatika”. Oni su napravili vrlo precizna 3D mjerenja naših kratera pomoću uređaja čiji se rad temelji na stereo-fotogrametriji. Mjerenja obavljena na laboratorijskim kraterima smo onda uspoređivali sa stvarnim. Budući da je Zemlja geološki jako aktivna, nije pogodna za proučavanje udarnih kratera, jer ih geološki procesi dosta brzo erodiraju i brišu. Zbog toga smo se okrenuli Marsu, koji je geološki vrlo neaktivan i na kojem su krateri dosta bolje očuvani. Tako je započela i suradnja sa mr. sc. Goranom Salamunićem, doktorantom s FER-a, koji je formirao jedan od dosad najpotpunijih kataloga Marsovih kratera.

Dizajniranje vlastitog eksperimenta – neprocjenjivo iskustvo

Pokazalo se da su naši laboratorijski krateri dosta dobra aproksimacija za stvarne kratere na Marsu, a samim time, neki zaključci se mogu izvlačiti i za

druga tijela Sunčeva sustava, pa i za Zemlju. Naime, oblik i veličina kratera ovise o snazi udara (tj. o masi i brzini impaktora), o čvrstoći podloge (kod manjih udara), te o gravitacijskoj sili planeta ili satelita na koji impaktor pada. Kod velikih udara, vrsta podloge nije osobito važan faktor, pa krater ovisi

samo o masi i brzini impaktora te masi planeta. Budući da je poznat odnos mase Zemlje i Marsa, rezultati se mogu skalirati i za Zemlju. Laboratorijski krateri stvoreni našom metodom svojim se svojstvima poklapaju s ostalim laboratorijskim istraživanjima, s katalogom kratera na Marsu, te s najnovije otkrivenim malim kraterima na Marsu i Mjesecu.

Čitav me projekt naučio mnogo stvari o provođenju eksperimenata i istraživanju. Iako smo u sklopu studija imali i laboratorijske vježbe gdje smo obavljali različita mjerenja, tu zapravo već postoje gotove metode koje samo treba reproducirati. Dizajniranje vlastitog eksperimenta je znatno drugačiji i teži zadatak, ali daka-ko i puno poučniji. Ovakva originalna istraživanja, makar nisu revolucionarna ili glamurozna, razbija-ju iluziju čestu među studentima i učenicima (primjerice, kod mene) da uvijek postoji netko tko ima sve odgovore i može nas ispraviti. To jednostavno nije točno. Zato je jako važno biti strpljiv, pedantan i oprezan u izvlačenju zaključaka, strogo se držati znanstvenih metoda i zadržati objektivnost te na taj način makar i malo pridonijeti povećanju ljudskog znanja.

***Apsolvent diplomskog studija Fizika okoliša, PMF**

SVEUČILIŠTE U SPLITU
KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET

raspisuje

NATJEČAJ

1. za izbor u znanstvenonastavno zvanje i na radno mjesto redovitog profesora – trajno zvanje iz područja humanističkih znanosti, polje teologija i grana egzegeza na Katedri Svetoga pisma Novoga zavjeta (1 izvršitelj m/ž),

2. za izbor u suradničko zvanje višeg asistenta iz znanstvenog područja humanističkih znanosti, polja teologije i znanstvene grane crkvene povijesti pri Katedri crkvene povijesti KBF-a Sveučilišta u Splitu (1 izvršitelj m/ž).

Uvjeti:

pod toč. 1. prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN br: 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 63/11), Odluci Rektorskog zbora (NN br: 106/06), Statutu Sveučilišta u Splitu i Statutu KBF-a Sveučilišta u Splitu;

pod toč. 2. odgovarajući doktorat humanističkih znanosti i ostali uvjeti prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN br.: 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07 i 63/11), Statutu Sveučilišta u Splitu i Statutu KBF-a Sveučilišta u Splitu.

Uz prijavu na natječaj potrebno je priložiti:

- pod toč. 1. i 2. : životopis, “nihil obstat” svoga ordinarija (za klerike), presliku dokaza o hrvatskom državljanstvu, presliku dokaza o akademskom stupnju doktora znanosti, izvješće o dosadašnjoj znanstvenoj, te nastavnoj i stručnoj djelatnosti na visokom učilištu i izvan njega, izvješće o ispunjavanju natječajnih, odnosno zakonskih uvjeta za izbor u zvanje prema navedenim propisima; - pod toč. 1.: presliku dokaza o izborima na položaje, presliku dokaza o prvom izboru u zvanje i na radno mjesto redovitog profesora na visokom učilištu, popisi objavljenih radova prema kategorizaciji, i to: popis svih dosadašnjih radova izrađenih i objavljenih prije i nakon zadnjeg izbora u sadašnje zvanje na visokom učilištu, popis radova za izbor u zvanje prema natječaju, ostale dokaze o ispunjavanju nastavnih i stručnih uvjeta za izbor; - pod toč. 2. presliku doktorske disertacije ili objavljen njezin izvadak.

Dokumentaciju je potrebno pravovremeno predati uz prijavu na natječaj u četiri primjerka, te u elektroničkom obliku snimljene u PDF formatu na zasebnim CD-ovima i to: separate predloženih radova (samo onih radova predloženih za izbor u raspisano zvanje) na jednom CD-u i natječajnu dokumentaciju (izvješća, popise radova i životopis) na drugom CD-u.

Prijavu s dokazima o ispunjavanju uvjeta pristupnici natječaja trebaju predati u roku 8 dana od dana objave natječaja na adresu Fakulteta s naznakom “za natječaj”. O rezultatima natječaja pristupnici će biti izviješteni u zakonskom roku.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET

raspisuje

NATJEČAJ

za izbor jednog nastavnika u znanstvenonastavno zvanje i na odgovarajuće radno mjesto redovitog profesora u trajnom zvanju za znanstveno područje humanističkih znanosti, polje filologija, grana teorija i povijest književnosti. Na natječaju mogu ravnopravno sudjelovati kandidati obaju spolova.

Pristupnici za izbor trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 105/04, 174/04, 46/07 i 63/11.).

Pristupnici za izbor, uz prijavu na natječaj, trebaju priložiti:

- životopis, - presliku domovnice, - preslike odgovarajućih diploma, - prikaz znanstvene, nastavne, odnosno stručne djelatnosti, - popis radova, - radove, odnosno separate radova relevantnih za izbor.

Napomena: sva dokumentacija, osim radova, predaje se u dva primjerka, a životopis, prikaz znanstvene, nastavne, odnosno stručne djelatnosti i popis radova uz tiskani trebaju biti dostavljeni i u elektroničkom obliku (na CD-u u 1 primjerku). Rok za podnošenje prijave je 8 (osam) dana od dana objave natječaja.

Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja šalju se na adresu: Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet, Sinjska 2, 21 000 Split.

Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati. O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

Filozofski fakultet u Splitu

Natječaj za raspodjelu mjesta u studentskim domovima

Na temelju Odluke Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, KLASA: 602-01/12-03/00138; URBROJ: 533-07-12-0001 od 11. lipnja 2012. godine, o kriterijima za raspodjelu mjesta u studentskim domovima Studentskih centara u Republici Hrvatskoj za akademsku godinu 2012/2013. i članka 2. točka 1. Pravilnika o stjecanju svojstva korisnika i načinu i uvjetima korištenja usluga Studentskog centra u Splitu, Studentski centar Split raspisuje

NATJEČAJ

za raspodjelu mjesta u studentskim domovima, te učeničkim domovima za akademsku godinu 2012/2013. za redovite studente sveučilišnih i stručnih studija Sveučilišta u Splitu

I. OPĆE ODREDBE

Pravo natjecanja i smještaja u studentski dom u akademskoj 2012./2013. godini imaju:

1. redoviti studenti državljan Republike Hrvatske
2. redoviti studenti Hrvati iz drugih država

II. STUDENTI KOJI SE NATJEČU, A STJEČU PRAVO NA IZRAVNO DOBIVANJE MJESTA U STUDENTSKOM DOMU

1. Studenti druge godine i viših godina preddiplomskog sveučilišnog i stručnog studija te integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija koji imaju prosjek ocjena svih položenih ispita na studiju iznad 4.499 uz najmanje stečenih 42 ECTS bodova u tekućoj akademskoj godini, a zaključno do 27. srpnja 2012. godine i ako nemaju zaostajanja tijekom studija u Republici Hrvatskoj:

- molba-obrazac (B-2) (obrazac se odnosi i na studente koji ne dobivaju dom izravno, a natječu se za navedene godine studija)
- ovjereni prijepis ocjena svih položenih ispita, na svim godinama studija i stečeni broj ECTS bodova
- rodni list
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP)
- indeks na uvid (samo u slučaju ako je student imao mirovanje)

2. Studenti prve godine preddiplomskog sveučilišnog i stručnog studija, te integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija koji imaju prosjek svih položenih ispita iznad 4.699 uz najmanje stečenih 42 ECTS bodova u tekućoj akademskoj godini, a zaključno do 27. srpnja 2012. godine, i ako nemaju zaostajanja u tijeku studija u Republici Hrvatskoj:

- molba-obrazac (B-2) (obrazac se odnosi i na studente koji ne dobivaju dom izravno, a natječu se za navedene godine studija)
- ovjereni prijepis ocjena svih položenih ispita na svim godinama studija i stečeni broj ECTS bodova
- rodni list
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP)
- indeks na uvid (samo u slučaju ako je student imao mirovanje)

3. Studenti koji će prvi put upisati prvu godinu diplomskog

sveučilišnog studija i prvu godinu specijalističkog diplomskog stručnog studija, a koji imaju prosjek ocjena svih položenih ispita na prethodno završenoj razini studija (preddiplomskom sveučilišnom i stručnom studiju) iznad 4.499 te ako nemaju zaostajanja tijekom prethodno završenog studija u Republici Hrvatskoj:

- molba-obrazac (B-3) (obrazac se odnosi i na studente koji ne dobivaju dom izravno, a natječu se za navedene godine studija)
- ovjereni prijepis ocjena svih položenih ispita na svim godinama studija i stečeni broj ECTS bodova
- rodni list
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP)
- indeks na uvid (samo u slučaju ako je student imao mirovanje)

4. Studenti prve godine diplomskog sveučilišnog studija i specijalističkog diplomskog stručnog studija koji imaju prosjek ocjena svih položenih ispita na prethodno završenoj razini studija (preddiplomskom sveučilišnom i stručnom studiju), te na prvoj godini diplomskog studija i specijalističkog diplomskog stručnog studija iznad 4.499 uz najmanje stečenih 42 ECTS bodova u tekućoj akademskoj godini, a zaključno do 27. srpnja 2012. godine i ako nemaju zaostajanja tijekom studija u Republici Hrvatskoj:

- molba-obrazac (B-4) (obrazac se odnosi i na studente koji ne dobivaju dom izravno, a natječu se za navedene godine studija)
- ovjereni prijepis ocjena svih položenih ispita na svim godinama studija i stečeni broj ECTS bodova
- rodni list
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP)
- indeks na uvid (samo u slučaju ako je student imao mirovanje)

5. Iznimno studenti prve godine diplomskog sveučilišnog studija, koji su upisali samo ljetni semester i koji imaju prosjek ocjena svih položenih ispita na prethodno završenoj razini studija (preddiplomskom sveučilišnom studiju), te u ljetnom semestru, iznad 4.499 uz najmanje stečenih 21 ECTS bodova u tekućoj akademskoj godini, a zaključno do 27. srpnja 2012. g. i ako nemaju zaostajanja tijekom studija u Republici Hrvatskoj:

- molba-obrazac (B-4) (obrazac se odnosi i na studente koji ne dobivaju dom izravno, a natječu se za navedene godine studija)
- ovjereni prijepis ocjena svih položenih ispita na svim godinama studija i stečeni broj ECTS bodova
- rodni list
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP)

- indeks na uvid (samo u slučaju ako je student imao mirovanje)

6. Studenti druge godine diplomskog sveučilišnog studija i studenti druge godine specijalističkog diplomskog stručnog studija koji imaju prosjek ocjena svih položenih ispita na prethodno završenoj razini studija (preddiplomskom sveučilišnom i stručnom studiju), te u svim godinama diplomskog studija i specijalističkog diplomskog studija iznad 4.499 uz najmanje stečenih 42 ECTS bodova u tekućoj akademskoj godini, a zaključno do 27. srpnja 2012. godine i ako nemaju zaostajanja tijekom prethodno završenog studija, te za vrijeme diplomskog sveučilišnog studija i specijalističkog diplomskog stručnog studija u Republici Hrvatskoj:

- molba-obrazac (B-4) (obrazac se odnosi i na studente koji ne dobivaju dom izravno, a natječu se za navedene godine studija)
- ovjereni prijepis ocjena svih položenih ispita na svim godinama studija i stečeni broj ECTS bodova
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP)
- indeks na uvid (samo u slučaju ako je student imao mirovanje)

7. Studenti koji će u akademskoj 2012./2013. godini prvi put upisati prvu godinu preddiplomskog sveučilišnog, integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija i stručnog studija u Republici Hrvatskoj, a koji imaju prosjek ocjena 5,00 tijekom svih razreda srednjoškolskog obrazovanja (brucoši):

- molba-obrazac (B-1) (obrazac se odnosi i na druge studente brucoše koji ne dobivaju dom izravno, a natječu se za navedene godine studija)
- rodni list
- ovjereni kopiju svjedožbi svih razreda srednjoškolskog obrazovanja
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP)

8. Studenti poslijediplomskih sveučilišnih (doktorskih) studija, ako su zaposleni na javnim visokim učilištima ili javnim znanstvenim institutima u suradničkom zvanju asistenta (uključujući i znanstvene novake) uz uvjet da nemaju mjesto prebivališta u mjestu studiranja. Odnosi se na javna visoka učilišta i javne znanstvene institute na području Splita:

- molba-obrazac (B-6) (obrazac se odnosi i na studente koji ne dobivaju dom izravno, a natječu se za navedene godine studija)
- ugovor o radu ili ugovor o znanstvenom novštvu
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP)
- rodni list
- indeks na uvid
- radnu knjižicu na uvid

9. **Studenti kojima su oba roditelja umrla, nestala ili nepoznata, studenti čiji su roditelji razvedeni (uključujući i djecu iz izvanbračnih zajednica), a preminuo im je onaj roditelj kome su sudski bili dodijeljeni ili s kojim su živjeli.**

Studenti koji su bili smješteni u domove socijalne skrbi ili u udomiteljske obitelji do punoljetnosti, uz uvjet da nemaju zaostajanja tijekom studija u Republici Hrvatskoj, trebaju podnijeti sljedeće dokumente:

- molba-obrazac (vidjeti vrstu studija na obrascu)
- ovjereni prijelis ocjena svih položenih ispita na svim godinama studija i stečeni broj ECTS bodova
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP)
- rodni list studenta / izvod iz matične knjige rođenih
- smrtni list roditelja, ili rješenje centra za socijalnu skrb
- dokaz o nestanku roditelja
- pravomoćnu sudsku presudu o razvodu braka roditelja
- rješenje Centra za socijalnu skrb o smještaju u domove socijalne skrbi ili udomiteljske obitelji
- indeks na uvid (samo u slučaju ako je student imao mirovanje)

10. **Studenti koji su djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, studenti HRVI iz Domovinskog rata i njihova djeca studenti HRVI iz Domovinskog rata I. skupine, te studenti hrvatski branitelji iz Domovinskog rata imaju prednost pri smještaju u učeničke, odnosno studentske domove na temelju članka 56. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN br. 174/04., 92/05., 2/07. – Odluka USRH, 107/07, 65/09, 137/09, 146/10 I 55/11) pod uvjetom da im redoviti prihodi mjesečno po članu kućanstva ne prelaze dvostruki iznos censusa redovitih novčanih prihoda iz članka 88. st. 1. toč. 5. navedenog Zakona (1.995,60 kn) te da nemaju zaostajanja tijekom studija u Republici Hrvatskoj. Cenzus redovitih prihoda utvrđen je člankom 88. st. 1. toč. 5. navedenog Zakona na način da oni i članovi njihove obitelji u kućanstvu nemaju ukupno druge redovite novčane prihode mjesečno po članu kućanstva veće od 30% od utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj. Visina prihoda po članu zajedničkog kućanstva dokazuje se potvrdom o visini dohotka koju izdaje nadležna porezna uprava Ministarstva financija RH za 2011. godinu, te potvrdom o visini ukupno isplaćene obiteljske mirovine Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2011. godinu (za sve članove zajedničkog kućanstva).**

Studenti podnose sljedeće dokumente:

- molba-obrazac (vidjeti vrstu studija na obrascu)
- izjavu o zajedničkom kućanstvu ovjerenju kod javnog bilježnika
- potvrdu nadležne porezne uprave Ministarstva financija RH za sve članove kućanstva o visini dohotka za 2011. godinu
- potvrda o visini ukupno isplaćene obiteljske mirovine od Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2011. g. (za

sve članove kućanstva)

- ovjereni prijelis ocjena svih položenih ispita na svim godinama studija i stečen broj ECTS bodova
- uvjerenje / potvrda o stalnom prebivalištu (za sve članove kućanstva)
- rodni list studenta
- potvrdu o utvrđenom statusu (član obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja HRVI iz Domovinskog rata) koju izdaje nadležni ured državne uprave u jedinici područne (regionalne) samouprave, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba, odnosno potvrdu o utvrđenom statusu hrvatskog branitelja koju izdaje Ministarstvo obrane ili Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske
- indeks i osobnu iskaznicu (na uvid)

11. **Studenti koji su djeca poginulih, umrlih ili nestalih pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (Narodne novine, broj 33/92, 77/92, 86/92, 27/93, 58/93, 2/94, 76/94, 108/95, 82/01, 103/03), studenti koji su civilni invalidi rata čije je oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz članka 8. navedenog zakona, te studenti, djeca mirnodopskih vojnih i civilnih invalida rata I. skupine sa 100% oštećenjem organizma, imaju prednost pri smještaju u učeničke, odnosno studentske domove pod uvjetom da im redovni mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze dvostruku svotu redovitih novčanih prihoda iz članka 34. stavka 1. točke 5. navedenog zakona (1.995,60 kuna), te da nemaju zaostajanje tijekom studija u Republici Hrvatskoj. Visina prihoda po članu zajedničkog kućanstva dokazuje se potvrdom o visini dohotka koju izdaje nadležna porezna uprava Ministarstva financija RH za 2011. godinu te potvrdom o visini ukupno isplaćene obiteljske mirovine Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2011. godinu (za sve članove zajedničkog kućanstva):**

- molba-obrazac (vidjeti vrstu studija na obrascu)
- izjavu o zajedničkom kućanstvu ovjerenju kod javnog bilježnika
- potvrdu nadležne porezne uprave Ministarstva financija RH za sve članove kućanstva o visini dohotka za 2011. godinu
- potvrdu o visini ukupno isplaćene obiteljske mirovine od Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2011. g. (za sve članove kućanstva)
- ovjereni prijelis ocjena svih položenih ispita na svim godinama studija i stečen broj ECTS bodova
- uvjerenje / potvrda o stalnom prebivalištu (za sve članove kućanstva)
- rodni list studenta
- potvrdu o utvrđenom statusu koju izdaje nadležni ured državne uprave u jedinici područne (regionalne) samouprave, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba, odnosno potvrdu o utvrđenom statusu koju izdaje Ministarstvo obrane ili Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske
- indeks i osobnu iskaznicu (na uvid)

12. **Studenti s invaliditetom od 1. do 5. kategorije (iznad 50% tjelesnog oštećenja) invalidnosti (uključujući i studente s invaliditetom na poslijediplomskom sveučilišnom studiju).** Status ovih studenata dokazuje se riješenjem o postotku tjelesnog oštećenja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje:

- molba-obrazac (vidjeti vrstu studija na obrascu)
- ovjereni prijelis ocjena svih položenih ispita na svim godinama studija i stečeni broj ECTS bodova
- rodni list
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP),
- rješenje invalidske komisije o postotku invaliditeta, odnosno tjelesnog oštećenja od strane Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje
- indeks na uvid (samo u slučaju ako je student imao mirovanje)

13. **Studenti kojima je dodijeljena državna stipendija grupe “A” (osobito daroviti studenti) na temelju Pravilnika o dodjeljivanju stipendija redovitim studentima dodiplomskih studija i naknada dijela troškova školarine studentima poslijediplomskih studija (N.N. broj 151/02), studenti kojima je dodijeljena državna studentska stipendija grupe “D” na temelju članka 54. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (N.N. br. 174/04, 92/05, 02/707, 107/07, 65/09, 137/09, 146/10 I 55/11).**

Studenti kojima je dodijeljena državna studentska stipendija grupe “D1” na temelju članka 48 e Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata /NN br.86/92; 58/93 i 2/94; 76/94 ; 108/95; 82/01; 103/03), te studenti stipendisti Fonda za stipendiranje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djece hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, uz uvjet da nemaju zaostajanja tijekom studija u Republici Hrvatskoj te imaju potpisan ugovor s Fondom o dodjeli studentske stipendije (ne odnosi se na studente koji upisuju prvu godinu studija te imaju ugovor o dodjeli stipendije za srednjoškolsko obrazovanje).

Studenti trebaju donijeti:

- molba-obrazac (vidjeti vrstu studija na obrascu)
- rješenje / pravovaljani ugovor o dodjeli državnih stipendija,
- ovjereni prijelis ocjena svih položenih ispita na svim godinama studija i stečeni broj ECTS bodova
- rodni list
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP),
- indeks na uvid (samo u slučaju ako je student imao mirovanje)

14. **Kriterij za smještaj studenata koji su ostvarili izravan smještaj u studentski dom po određenim kategorijama soba u domu, obavljat će se sukladno mogućnostima studentskog doma. Pred-**

nost imaju studenti s većim brojem ostvarenih bodova na temelju točaka 2. i 3.

III. SVI OSTALI STUDENTI KOJI NEMAJU IZRAVAN UPIS, A KOJI SE NATJEČU TREBAJU PODNIJETI SLJEDEĆE DOKUMENTE

OSNOVNI DOKUMENTI:

1. molba-obrazac (B1, B2, B3, B4 ili B6) ovisno o studiju i godini studija (MOLBU-OBRAZAC MOŽETE PREUZETI S web-stranice Studentskog centra Split www.scest.hr ili je možete preuzeti u studentskom domu “Bruno Bušić”, soba 101)

2. ovjereni prijelis ocjena svih položenih ispita na svim godinama studija i stečeni broj ECTS bodova (preslik indeksa ne uzimamo u obzir)

3. rodni list studenta

4. ovjerenu kopiju ili izvornik svjedodžbi svih završenih razreda srednje škole (vrijedi za kandidate koji će upisati u akademskoj 2012./2013. godini prvi put prvu godinu studija - BRUCOŠI)

5. ovjerenu potvrdu postotka riješenosti DRŽAVNE MATURE na “A” razini - svi predmeti A razine (vrijedi za studente koji su imali postotak riješenosti od 90% i više) - BRUCOŠI

6. uvjerenje/potvrdu o prebivalištu (MUP) ne stariju od 6 mjeseci

7. indeks na uvid (samo ako je student imao mirovanje tijekom studija), (ne vrijedi za brucoše)

8. opću uplatnicu na iznos od 50,00 kuna s naznakom - za troškove natječaja za upis u dom ili osobno uplatiti, pri predaji dokumenata, u Studentskom domu “Bruno Bušić”, soba 102.

9. domovnica (vrijedi za studente iz Bosne i Hercegovine i drugih država)

IV. DOKUMENTI ZA OSTVARIVANJE DODATNIH BODOVA

1. Studenti koji polože sve propisane ispite u tekućoj akademskoj godini (ne odnosi se na prenesene ispite iz prethodne aka-

demске godine) ili ostvare ukupni broj ECTS bodova za tu godinu studija (u pravilu 60 ECTS bodova) zaključno do 27. srpnja 2012. g., a nemaju zaostajanja tijekom studija na svim razinama. Obvezni su isto dokumentirati uvjerenjem nadležnog tijela visokog učilišta.

2. Sva prava po kriterijima u natječaju koja se mogu ostvariti dodatnim brojem bodova mogu se ostvariti do 13. 7. 2012. g. za BRUCOSE, te do 27. 7. 2012. g. za sve OSTALE studente.

3. **Studenti koji su dobitnici rektorove nagrade (nisu uključene posebne rektorove nagrade), te studenti koji prvi put upisuju prvu godinu studija, a osvojili su neku međunarodnu nagradu iz područja koja su vezana uz nastavni program (jedno od prva tri mjesta) tijekom srednjoškolskog obrazovanja.** Obvezni su to dokumentirati uvjerenjem ustanove koja je dodijelila nagradu (ista nagrada se vrednuje samo jedanput tijekom studija).

4. **Studenti koji će u akademskoj 2012./2013. godini upisati prvi put prvu godinu studija – BRUCOŠI, ako su osvojili neku od državnih nagrada na službenim natjecanjima iz područja koja su vezana uz nastavni program (jedno od prva tri mjesta) tijekom srednjoškolskog obrazovanja,** podnose presliku potvrde o dodjeli nagrade. Ista nagrada boduje se samo jedanput.

5. **Studenti dobitnici dekanove nagrade** (ista se boduje samo jedanput).

6. **Studenti koji prvi put upisuju prvu godinu studija, a položili su državnu mature “A” razine** - svi predmeti A razine, te postigli rezultat u rješavanju ispita u ukupnom iznosu:
- od 90%-95%
- više od 95%
Nagrada se boduje samo jedanput tijekom studija.

7. **Studenti koji studiraju na studijskim programima koji pripadaju znanstvenom području koje se vode kao deficitarno na nacionalnoj razini pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje: područje tehničkih znanosti (strojarstvo, elektrotehnika i računarstvo), područje biomedicine i zdravstvo (doktori medicine, sestrinstvo, farmacija), područje prirodnih znanosti (matematika), te područje humanističkih znanosti (anglistika i germanistika).**

Student prilaže:

- potvrdu fakulteta da se radi o programu koji obuhvaća ovo znanstveno područje, odnosno potvrdu fakulteta da se radi o deficitarnom zanimanju.

8. **Studenti kojima je jedan roditelj umro, poginuo, nestao ili nepoznat** trebaju podnijeti:

- smrtni list roditelja ili dokaz o nestanku roditelja,
- rodni list studenta / izvod iz matične knjige rođenih,
- dokaz o nestanku roditelja izdan od nadležne državne ustanove.

9. **Studenti kojima se brat ili sestra redovno školuju izvan prebivališta (do završetka srednjeg obrazovanja), odnosno tijekom sveučilišnog (preddiplomskog, integriranoga preddiplomskog i diplomskoga studija, diplomskoga studija, i stručnog studija (stručnog i specijalističkoga stručnog diplomskoga studija) do završetka propisanog trajanja studija.**

Za svakog brata ili sestru trebaju podnijeti:

- uvjerenje o školovanju, potvrda škole, fakulteta,
- rodni list / izvod iz matične knjige rođenih,
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP) ne stariju od 6 mjeseci.

10. **Studenti koji imaju brata ili sestru predškolske dobi ili na školovanju u mjestu prebivališta (do završetka srednjega obrazovanja, odnosno tijekom sveučilišnoga preddiplomskog, integriranoga preddiplomskog i diplomskoga studija, diplomskoga studija) i stručnog studija (stručnog i specijalističkoga stručnoga diplomskoga studija) do završetka propisanog trajanja studija.**

Za svakog brata ili sestru trebaju podnijeti:

- rodni list / izvod iz matične knjige rođenih,
- uvjerenje o školovanju, potvrda škole, fakulteta,
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP).

11. **Studenti koji imaju brata ili sestru koji će tek upisati studij u akademskoj godini 2012./2013. bodove ostvaruju isključivo na temelju potvrde o upisu brata ili sestre na studijski program na visokom učilištu**

- potvrdu upisa od strane visokog učilišta

12. **Studenti koji imaju brata ili sestru s teškoćama u razvoju zbog kojih nisu obuhvaćeni sustavom redovitog školovanja**

za svakog brata ili sestru trebaju podnijeti:

- rodni list / izvod iz matične knjige rođenih,
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP) ne stariju od 6 mjeseci,
- potvrdu ovlaštene institucije za poteškoće u razvoju za svakog brata ili sestru.

Na šestom hrvatskom izdanju Graditeljske nagrade CEMEX održanom 31. svibnja u splitskom hotelu Park za objekt Studentskog doma i centra arhitekta Emila Šverku iz Ateliera Šverko&Šverko i Neni Keziću iz Arhipolisa uručena je nagrada za najbolje ostvarenje u kategoriji Javne i poslovne građevine. Povelja je uručena i rektoru Ivanu Paviću kao investitoru projekta.

Tročlani Odbor nagrade u sastavu dr.sc. Ante Mihanović, profesor na Građevinsko-arhitektonskom fakultetu u Splitu i član Akademije tehničkih znanosti Hrvatske, profesor Miljenko Domijan, glavni konzervator u Upravi za zaštitu Kulturne baštine Ministarstva kulture RH i arhitekt Idis Turato iz studija Randić - Turato, predavač na arhitektonskim fakultetima u Splitu i Zagrebu, u svom je obrazloženju naveo da je ovaj objekt građen u takvom tlocrtnom obliku da jasno razgraniči i ujedno poveže dva segmenta studentskog života. Dispozicija sa-držajnih cjelina provedena po kriteriju distanciranja privatnih od društvenih prostora, no na način da su svi sadržaji međusobno povezani.

Kontinuirani oblik volumena zgrade omeđuje prostor trga („exchange plaza“) – odnosno trga za razmjenu ideja, misli osjećaja. Horizontalna površina krova na kojoj su koncentrirane sportske aktivnosti zamišljen, je kao trg za fizičku aktivnost („action plaza“).

CEMEX je 1991. ustanovio međunarodnu nagradu za graditeljstvo za koju konkuriraju radovi projektirani i izvedeni u svim zemljama svijeta u kojima CEMEX ima proizvodna postrojenja, dakle i u Hrvatskoj. Nagraduju se radovi u tri kategorije – Stambene građevine, Javne i poslovne građevine te Infrastrukturne građevine. Tako će nagrađene hrvatske građevine i ove godine konkurirati najboljim svjetskim arhitektonskim i građevinskim dostignućima na XXI. CEMEX Building Award-u u Meksiku, koji će se održati u studenom.

MATE TERZE

nost imaju studenti s većim brojem ostvarenih bodova na temelju točaka 2. i 3.

III. SVI OSTALI STUDENTI KOJI NEMAJU IZRAVAN UPIS, A KOJI SE NATJEČU TREBAJU PODNIJETI SLJEDEĆE DOKUMENTE

OSNOVNI DOKUMENTI:

- 1. molba-obrazac (B1, B2, B3, B4 ili B6) ovisno o studiju i godini studija (MOLBU-OBRAZAC MOŽETE PREUZETI S web-stranice Studentskog centra Split www.scst.hr ili je možete preuzeti u studentskom domu “Bruno Bušić”, soba 101)
- 2. ovjereni prijepis ocjena svih položenih ispita na svim godinama studija i stečeni broj ECTS bodova (preslik indeksa ne uzimamo u obzir)
- 3. rodni list studenta
- 4. ovjerenu kopiju ili izvornik svjedodžbi svih završenih razreda srednje škole (vrijedi za kandidate koji će upisati u akademskoj 2012./2013. godini prvi put prvu godinu studija - BRUCOŠI)
- 5. ovjerenu potvrdu postotka riješenosti DRŽAVNE MATURE na “A” razini - svi predmeti A razine (vrijedi za studente koji su imali postotak riješenosti od 90% i više) - BRUCOŠI
- 6. uvjerenje/potvrdu o prebivalištu (MUP) ne stariju od 6 mjeseci
- 7. indeks na uvid (samo ako je student imao mirovanje tijekom studija), (ne vrijedi za brucoše)
- 8. opću uplatnicu na iznos od 50,00 kuna s naznakom - za troškove natječaja za upis u dom ili osobno uplatiti, pri predaji dokumenata, u Studentskom domu “Bruno Bušić”, soba 102.
- 9. domovnica (vrijedi za studente iz Bosne i Hercegovine i drugih država)

IV. DOKUMENTI ZA OSTVARIVANJE DODATNIH BODOVA

- 1. Studenti koji polože sve propisane ispite u tekućoj akademskoj godini (ne odnosi se na prenesene ispite iz prethodne aka-

demske godine) ili ostvare ukupni broj ECTS bodova za tu godinu studija (u pravilu 60 ECTS bodova) zaključno do 27. srpnja 2012. g., a nemaju zaostajanja tijekom studija na svim razinama. Obvezni su isto dokumentirati uvjerenjem nadležnog tijela visokog učilišta.

- 2. Sva prava po kriterijima u natječaju koja se mogu ostvariti dodatnim brojem bodova mogu se ostvariti do 13. 7. 2012. g. za BRUCOŠE, te do 27. 7. 2012. g. za sve OSTALE studente.

- 3. Studenti koji su dobitnici rektorove nagrade (nisu uključene posebne rektorove nagrade), te studenti koji prvi put upisuju prvu godinu studija, a osvojili su neku međunarodnu nagradu iz područja koja su vezana uz nastavni program (jedno od prva tri mjesta) tijekom srednjoškolskog obrazovanja. Obvezni su to dokumentirati uvjerenjem ustanove koja je dodijelila nagradu (ista nagrada se vrednuje samo jedanput tijekom studija).

- 4. Studenti koji će u akademskoj 2012./2013. godini upisati prvi put prvu godinu studija – BRUCOŠI, ako su osvojili neku od državnih nagrada na službenim natjecanjima iz područja koja su vezana uz nastavni program (jedno od prva tri mjesta) tijekom srednjoškolskog obrazovanja, podnose presliku potvrde o dodjeli nagrade. Ista nagrada boduje se samo jedanput.

- 5. Studenti dobitnici dekanove nagrade (ista se boduje samo jedanput).

- 6. Studenti koji prvi put upisuju prvu godinu studija, a položili su državnu mature “A” razine - svi predmeti A razine, te postigli rezultat u rješavanju ispita u ukupnom iznosu:
 - od 90%-95%
 - više od 95%Nagrada se boduje samo jedanput tijekom studija.

- 7. Studenti koji studiraju na studijskim programima koji pripadaju znanstvenom području koje se vode kao deficitarno na nacionalnoj razini pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje: područje tehničkih znanosti (strojarstvo, elektrotehnika i računarstvo), područje biomedicine i zdravstvo (doktori medicine, sestrinstvo, farmacija), područje prirodnih znanosti (matematika), te područje humanističkih znanosti (anglistika i germanistika).

Student prilaže:

- potvrdu fakulteta da se radi o programu koji obuhvaća ovo znanstveno područje, odnosno potvrdu fakulteta da se radi o deficitarnom zanimanju.

- 8. Studenti kojima je jedan roditelj umro, poginuo, nestao ili nepoznat trebaju podnijeti:

- smrtni list roditelja ili dokaz o nestanku roditelja,
- rodni list studenta / izvod iz matične knjige rođenih,
- dokaz o nestanku roditelja izdan od nadležne državne ustanove.

- 9. Studenti kojima se brat ili sestra redovno školuju izvan prebivališta (do završetka srednjeg obrazovanja), odnosno tijekom sveučilišnog (preddiplomskog, integriranoga preddiplomskog i diplomskoga studija, diplomskoga studija) i stručnog studija (stručnog i specijalističkoga stručnog diplomskoga studija) do završetka propisanog trajanja studija.

Za svakog brata ili sestru trebaju podnijeti:

- uvjerenje o školovanju, potvrda škole, fakulteta,
- rodni list / izvod iz matične knjige rođenih,
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP) ne stariju od 6 mjeseci.

- 10. Studenti koji imaju brata ili sestru predškolske dobi ili na školovanju u mjestu prebivališta (do završetka srednjega obrazovanja, odnosno tijekom sveučilišnoga preddiplomskog, integriranoga preddiplomskog i diplomskoga studija, diplomskoga studija) i stručnog studija (stručnog i specijalističkoga stručnoga diplomskoga studija) do završetka propisanog trajanja studija.

Za svakog brata ili sestru trebaju podnijeti:

- rodni list / izvod iz matične knjige rođenih,
- uvjerenje o školovanju, potvrda škole, fakulteta,
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP).

- 11. Studenti koji imaju brata ili sestru koji će tek upisati studij u akademskoj godini 2012./2013. bodove ostvaruju isključivo na temelju potvrde o upisu brata ili sestre na studijski program na visokom učilištu

- potvrdu upisa od strane visokog učilišta

- 12. Studenti koji imaju brata ili sestru s teškoćama u razvoju zbog kojih nisu obuhvaćeni sustavom redovitog školovanja

za svakog brata ili sestru trebaju podnijeti:

- rodni list / izvod iz matične knjige rođenih,
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu (MUP) ne stariju od 6 mjeseci,
- potvrdu ovlaštene institucije za poteškoće u razvoju za svakog brata ili sestru.

Na šestom hrvatskom izdanju Graditeljske nagrade CEMEX održanom 31. svibnja u splitskom hotelu Park za objekt Studentskog doma i centra arhitek-tima Emilu Šverku iz Ateliera Šverko&Šverko i Neni Keziću iz Arhipolisa uru-čena je nagrada za najbolje ostvarenje u kategoriji Javne i poslovne građevine. Povelja je uručena i rektoru Ivanu Paviću kao investitoru projekta.

Tročlani Odbor nagrade u sastavu dr.sc. Ante Mihanović, profesor na Građevinsko-arhitektonskom fakultetu u Splitu i član Akademije tehničkih znanosti Hrvatske, profesor Miljenko Domijan, glavni konzervator u Upravi za zaštitu Kulturne baštine Ministarstva kulture RH i arhitekt Idis Turato iz studija Ran-dić - Turato, predavač na arhitektonskim fakultetima u Splitu i Zagrebu, u svom je obrazloženju naveo da je ovaj objekt građen u takvom tlocrtnom obliku da ja-sno razgraniči i ujedno poveže dva segmenta studentskog života. Dispozicija sa-držajnih cjelina provedena po kriteriju distanciranja privatnih od društvenih prostora, no na način da su svi sadržaji međusobno povezani.

Kontinuirani oblik volumena zgrade omeđuje prostor trga („exchange pla-za“) – odnosno trga za razmjenu ideja, misli osjećaja. Horizontalna površina krova na kojoj su koncentrirane sportske aktivnosti zamišljen, je kao trg za fizičku aktivnost („action plaza“).

CEMEX je 1991. ustanovio međunarodnu nagradu za graditeljstvo za ko-ju konkuriraju radovi projektirani i izvedeni u svim zemljama svijeta u ko-jima CEMEX ima proizvodna postrojenja, dakle i u Hrvatskoj. Nagraduju se radovi u tri kategorije – Stambene građevine, Javne i poslovne građevine te Infrastrukturne građevine. Tako će nagrađene hrvatske građevine i ove go-dine konkurirati najboljim svjetskim arhitektonskim i građevinskim dosti-gnućima na XXI. CEMEX Building Award-u u Meksiku, koji će se održati u studenom.

MATE TERZE

Natječaj za raspodjelu mjesta u studentskim domovima

13. Studenti invalidi od 6. do 10. kategorije (stupnja) invalidnosti trebaju podnijeti rješenje invalidske komisije područnog ureda Fonda mirovinsko-invalidskog osiguranja Republike Hrvatske ili Ministarstva obrane Republike Hrvatske.

14. Studenti korisnici pomoći za uzdržavanje prema propisima o socijalnoj skrbi (Zakon o socijalnoj skrbi N.N. br. 33/12.) - trebaju priložiti rješenje Centra za socijalnu skrb RH i zdjnu isplaticu obrazac NN 25.

15. Studenti razvedenih roditelja (uključujući i djecu iz izvanbračnih zajednica), a koja žive u zajedničkom kućanstvu samo s jednim roditeljem trebaju priložiti:

- pravomoćnu sudsku presudu o rastavi braka roditelja
- potvrdu o prebivalištu MUP-a za roditelja i studenta (ne stariju od 6 mjeseci)

16. Studenti rođeni u izvanbračnoj zajednici trebaju podnijeti:

- rodni list studenta / izvod iz matične knjige rođenih,
- uvjerenje / potvrdu o prebivalištu roditelja koji ga uzdržava (ne starije od 6 mjeseci)
- rodni list majke / izvod iz matične knjige rođenih - majke

17. Studenti koji su bili hrvatski branitelji trebaju podnijeti potvrdu nadležnog Ureda za obranu ili Ministarstva obrane ili MUP-a RH o vremenu provedenom u postrojbi Hrvatske vojske ili MUP-a.

18. Studenti koji su bili ranjeni kao hrvatski branitelji trebaju podnijeti potvrdu zdravstvene ustanove o vremenu provedenom na liječenju, rehabilitaciji i sl.

19. Studenti koji su bili u zarobljeništvu kao hrvatski branitelji trebaju podnijeti potvrdu Komisije za razmjenu zarobljenika.

20. Studenti djeca hrvatskih branitelja trebaju donijeti potvrdu o statusu branitelja za roditelja (za svakog roditelja ako su oba roditelja bili branitelji) izdanu od nadležnog ureda iz Republike Hrvatske.

21. Studenti čija su oba roditelja nezaposlena trebaju podnijeti:

- potvrdu o nezaposlenosti koju izdaje Hrvatski zavod za zapošljavanje.

22. Studenti koji imaju malodobno dijete (majka, otac) trebaju podnijeti rodni list za svako dijete.

23. Studenti koji po članu zajedničkog kućanstva imaju (u zajedničko kućanstvo ulaze svi članovi prijavljeni na istoj adresi)

Manje od 500,00 kn
Od 500,01 do 700,00 kuna
Od 700,01 do 900,00 kuna
Od 900,01 do 1.100,00 kuna
Od 1.100,01 do 1.300,00 kuna
Od 1.300,01 do 1.663,00 kuna

Pravo na bodovanje po ovoj točki imaju isključivo studenti kojima ukupni dohodak ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva mjesečno ne prelazi 50% proračunske osnovice (dohodovni cenzus iznosi 1.663,00 kn, sukladno Zakonu o doplatku za djecu (Narodne novine, broj 94/01, 138/06, 107/07, 37/08 i 61/11). Za ostvarivanje bodova po ovoj točki potrebno je dostaviti isključivo potvrde nadležne porezne uprave Ministarstva financija RH o visini dohotka za 2011. godinu, za sve članove zajedničkog kućanstva, uključujući maloljetnu braću i sestre te studenta kao podnositelja zahtjeva za smještaj u studentski dom, te potvrde o visini ukupno isplaćene obiteljske mirovine Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2011. godinu (za sve članove kućanstva), te donijeti izjavu o zajedničkom kućanstvu, svih članova koji su prijavljeni na istoj adresi, ovjerenu kod javnog bilježnika.

24. Studenti koji ostvaruju bodove iz točke 4. kriterija mogu steći najviše 60% bodova u odnosu na bodove koje stječu po točki 2. i 3.

V. PODNOŠENJE MOLBI

Studenti koji se natječu, molbe-obrazac, s traženom dokumentacijom, trebaju podnijeti osobno, a u slučaju spriječenosti molbu-obrazac s traženom dokumentacijom može donijeti roditelj ili staratelj, uz obavezno predočenje indeksa i osobne karte roditelja ili staratelja (poštom ne zaprimamo molbe).

Tiskanica molbe može se dobiti u Studentskom domu “Bruno Bušić” ili je preuzmite na web-stranici Studentskog centra Split www.scst.hr

VAŽNO:

BRUCOŠI I STIPENDISTI molbe podnose od 2. srpnja 2012. god. do 13. srpnja 2012. (brucoši mogu podnijeti molbe bez obzira na upis na fakultet) u Studentskom domu “Bruno Bušić”, Split - Spinutska 37, radnim danom u vremenu od 7 do 13 sati, soba 101.

Svi ostali studenti molbe podnose od 16. srpnja 2012. do 27. srpnja 2012. godine u Studentskom domu “Bruno Bušić”, Split - Spinutska 37, radnim danom u vremenu od 7 do 13 sati, soba 101.

Rješavanje molbi obavit će se do polovice mjeseca rujna 2012. godine, a rezultati natječaja bit će objavljeni na oglasnoj ploči Studentskog doma “Bruno Bušić”, Split - Spinutska 37, te na web-stranici Studentskog centra Split www.scst.hr

ŽALBE NA REZULTATE NATJEČAJA
upućuju se nakon objave rezultata natječaja Komisiji za žalbe u roku od osam dana, preporučenom poštom, na adresu:

STUDENTSKI CENTAR SPLIT
Komisija za žalbe
21000 Split, Sinjska 6
ili osobno na protokol Studentskog centra Split, 21000 Split, Sinjska 6.

Odluke komisije za žalbe bit će poznate do kraja mjeseca rujna 2012. godine i objavljene na oglasnoj ploči Studentskog doma “Bruno Bušić” Split, Spinutska 37, te na web-stranici Studentskog centra Split www.scst.hr

VAŽAN NAPUTAK:

1. Studenti u natječaju obvezni su uz molbu-obrazac predati traženu dokumentaciju.

2. Natječajne molbe i dokumentacija koje pristignu nakon roka podnošenja neće biti razmatrane.

3. Svaki podnositelj je dužan upisati na obrascu svoj OIB, u protivnom se molbe bez OIB-a neće uzeti u obzir.

4. Studenti koji imaju manje od 18 ECTS bodova ili oni studenti koji po tabelarnom prikazu (tablica broja minimalno stečenih i preostalih ECTS bodova) nemaju dovoljan broj ECTS bodova u godini studiranja, odnosno akademskoj godini 2011./2012. g. zaključno do 27. srpnja 2012. g., tj. u godini studija u kojoj predaje dokumente, nemaju pravo na smještaj u dom.

5. Pravo na smještaj nemaju ni studenti u statusu apsolventa za 2012./13. g., a koji su odslušali posljednji semestar akademske godine 2011./12. g. a nisu upisali višu razinu studija (odnosi se na studente preddiplomskog studija i stručnog studija).

6. Studenti koji nisu upisani kao redoviti studenti u aka-

demsku godinu 2012./2013. g., a za koju se raspisuje natječaj, nemaju pravo na smještaj u dom, bez obzira na ostvareno pravo na natječaju.

7. Pravo na smještaj nemaju ni studenti brucoši koji po drugu put upisuju prvu godinu studija.

8. Zaprimljena dokumentacija se ne vraća.

9. Preslike dokumenata koji se podnose uz molbu trebaju biti ovjerene ili donijeti izvornike na uvid.

10. Studenti su dužni u roku od osam dana pismeno izvjestiti Studentski centar Split, Sinjska 6, ili u Studentskom domu “Bruno Bušić” (soba 101), o svakoj promjeni osobnih podataka (OIB-a, prezime, ime, promjena visokog učilišta, odnosno smjera, isteka studentskih prava itd.).

11. Studenti sa stalnim mjestom prebivališta izvan Republike Hrvatske trebaju, uz ostale dokumente, donijeti domovnicu.

12. Dokumenti se ne zaprimaju poštom.

13. Dokumentacija koja nije izdana u Republici Hrvatskoj mora biti nostrificirana.

14. Uvjerenje / potvrda o prebivalištu (MUP) i boravištu (MUP) ne smiju biti stariji od šest mjeseci.

15. Adresa prebivališta studenata sudionika natječaja treba biti ista kao i brata/sestre.

16. Kandidati koji ostvare pravo na smještaj u studentski dom za akademsku 2012./2013. godinu dužni su zaključiti Ugovor o smještaju sa Studentskim centrom Split u vremenu od 1. listopada 2012. god. do 12. listopada 2012. god. uz dostavu:

- potvrde fakulteta o statusu redovitog studenta u akademskoj 2012./2013. godini

- indeksa na uvid (oni koji su ga dobili)

- dvije fotografije u boji, formata 3 x 3,5 cm

- uvjerenja o općoj zdravstvenoj sposobnosti, ne starije od šest mjeseci, izdano od izabranog liječnika

- potvrde o uplati stanarine za mjesec listopad 2012. godine (uplata se vrši u sobi 102 Doma “Bruno Bušić” do svakog 5. u tekućem mjesecu)

17. Oni studenti koji ne potpišu ugovore do navedenog datuma iz točke 16. smatrat će se da su odustali od smještaja u dom, pa naknadno neće moći potpisati ugovor.

18. Podnošenjem dokumentacije na natječaj, kandidat prihvaća sve navedene naputke.

19. Troškove natječaja u iznosu od 50,00 kuna uplatiti u korist Studentskog centra Split kod Splitske banke na žiroračun broj: 2330003-1100042920, s naznakom (svrha uplate – troškovi obrade Natječaja), ili osobno u Domu “Bruno Bušić”, soba br. 102 (prije predavanja molbi).

Studentski centar Split provodit će postupak raspodjele mjesta u skladu sa zakonskim propisima.

Kriteriji i tekst Natječaja objavljeni su na oglasnoj ploči Studentskog doma “Bruno Bušić” i na web-stranici Studentskog centra Split: www.scst.hr

MOLBE S NEPOTPUNOM DOKUMENTACIJOM NEĆE SE RAZMATRATI!

Nedavno poginulom kolegi Nikici Jurinu okupljeni su odali počast minutom šutnje. Uz oproštajnu pjesmu klape „Neverin“, dekanica prof. dr. sc. Rosanda Mulić diplomu Nikice Jurina uručila je njegovu ocu.

Čuvati pomorce, obalu i more

Svečana promocija Pomorskog fakulteta u Splitu održana je 13. lipnja 2012. na Fakultetu elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje. Od 166 promoviranih akademski naslov sveučilišni prvostupnik inženjer steklo je 137, a naslov magistar inženjer 29 studenata. Promotori su bili dekanica Pomorskog fakulteta prof. dr. sc. Rosanda Mulić, prodekanica za nastavu doc. dr. sc. Merica Sliško-
vić, prodekan za znanost doc. dr. sc. Pero Vidan, prodekan za posloводство doc. dr. sc. Nikola Racić i prodekan za razvoj i međunarodnu suradnju prof. dr. sc. Josip Kasum. Dekanica je svim budućim pomorcima poželjela mirno more i sigurne luke, a onima koji će svoje buduće zanimanje potražiti na kopnu stavila na dušu da čuvaju hrvatske pomorce, obalu i more.

DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ - MAGISTRI INŽENJERI

Pomorska nautika Denis Buble, Ivan Čović, Antonio Elez, Ivan Karaga, Marko Karić, Marin Matulić, Antonio Mladinov, Frane Radelja, Frane Stipica. Pomorski sustavi i procesi Emanuela Malić Pomorske tehnologije jahta i marina Tonči Grandov, Roberto Jurićević, Nazario Kostanić, Antonio Matić, Marko Mušin, Luka Peruzović. Pomorski menadžment Tihana Bešker, Magda Bonacin, Jure Dropulić, Tonči Erceg, Vesna Jelić, Anamarija Mišeta, Aleksandar Pašić, Tomislav Pršlja, Antonija Serdarević, Marija Škiljo, Anđelka Ugrin, Mara Unković, Antonela Žitko.

PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ - SVEUČILIŠNI PRVOSTUPNICI INŽENJERI Pomorske tehnologije jahta i marina Nikica Jurin, Ivan Abaza, Ante Andreis, Ivana Andrić, Toni Antić, Ivan Bačić, Mislav Banović, Marin Belas, Marijan Božan, Karlo Dizdar, Goran Đolonga, Denijal Fišić, Goran Ivančev, Petar Jurić, Spiro Jurišić, Milena Kuvacić, Igor Lovrić, Marina Mandić, Ivo Marinković, Maja Milat, Božo Miletić, Tomislav Milovčić, Vedran Miše, Vinko Ramljak, Karmen Trumbić, Valter Vuković, Priscilla Zelić. **Brodogradnja** Ivan Dotur, Dario Kurtović, Spiro Matić, Antonijo Mihanović, Ivan Milat, Renato Pavković, Dražen Petrović, Damir Pleško, Stipe Turić, Zvonimir Zebić, Marin Zubčić. **Pomorski menadžment** Martina Barić, Marina Bečić, Nikola Bilić, Petra Blajić, Niko Boljat, Alen Botica, Hrvoje Đipalo, Siniša Ezgeta, Josipa Gotovac, Ilija Ivić, Marijana Jukić, Marin Kaliterna, Marijana Krezić, Antonio Krizman, Viktor Maretić, Tessa Matošić, Vedran Penović, Zvonimir Perkušić, Stanko Popović, Nikola Spremo, Josip Strize, Maja Šeparović, Ivana Širić, Aneta Tomaš, Helena Ukić, Katarina Vučetić, Anja Vudrić, Jelena Vuljak, Vana Zubanović, Antonio Žuljević. **Pomorska nautika** Marin Babić, Hrvoje Bilandžić, Marko Brnabić, Josip Cokarić, Mateo Čirić, Nino Delale, Sandro Drutter, Dean Gavrilović, Zoran Grabovac, Nikola Jerković, Marko Ježina, Toni Jurišić, Josip Karakašić, Mirko Kaštelan, Nino Korolija, Petra Kuzmanić, Antun Lončarica, Dario Lovrić, Sead Ljubunčić, Ivan Mamić, Ante Marić, Dario Medić, Dino Mijan, Marinko Mikulić, Filip Mravak, Tonko Nonković, Toni Ozretić, Boris Perić, Domeniko Poklepović, Toni Prnjak, Josip Pulić, Vedran Radman, Luka Reić, Petar Rincić, Ivan Rošić, Jure Rubić, Dino Sladić, Branimir Spajić, Andre Šarlija, Tomislav Tadić, Luka Terzić, Teo Treskavica, Bernard Ukić, Marko Vranković, Hrvoje Živković. **Pomorski sustavi i procesi** Mateo Matijaš, Gojko Nizić, Slavica Vujović Kezić, Kristina Žujić. Pomorske elektrotehničke i informatičke tehnologije Luka Bartulović, Antonio Burčul, Marin Čoko, Toni Duilo, Mario Japirko, Marijan Jurin, Ante Kotromanović, Stjepan Kovač, Luka Lekšić, Mario Martinović, Mate Marušić, Armando Matijević, Igor Mitrović, Mate Nejmašić, Ivan Pavić, Marijo Pavlović, Mate Rezić, Krešimir Sarić, Hrvoje Selak, Ljubo Šuško.

Održana 4. Međunarodna konferencija o pomorskoj znanosti u Splitu

Piše:
HELENA BULE

Pomorski fakultet u Splitu i Hrvatski hidrografski institut organizirali su Međunarodnu konferenciju o pomorskoj znanosti (4th International Maritime Conference-IMSC) 16. i 17. lipnja u hotelu „President“. Suorganizatori su Fakultet za pomorstvo iz Kotora i Fakultet za pomorstvo i promet iz Portoroža, a pokrovitelji Lučka uprava Ploče, Split i Globtik Express Agency. Ova je konferencija postala tradicijom - od relativno male, koja se počela izvoditi u organizaciji Pomorskog fakulteta u Splitu, porasla je u regionalnu. Ovogodišnjih 56 radova koji su prošli međunarodnu recenziju produljilo je konferenciju na dva dana, paralelno u dvije dvorane. Nazočilo je 128 sudionika - stručnjaka iz pomorskih znanosti iz

Pomorski fakultet u Splitu nastoji konferencijom privući što više sudionika iz Hrvatske i inozemstva kako bi Split bio međunarodno prepoznat kao znanstveno-edukacijsko središte za pomorske znanosti jadranske regije

Zdenko Antešić, Zvonko Gržetić i Rosanda Mulić

Hrvatske, Nizozemske, Italije, Njemačke, Crne Gore, Slovenije i Bosne i Hercegovine. Kako je IMSC prepoznat kao događaj od regionalnog značenja, prilikom prezentacije iskoristile su i pomorske tvrtke. Sudionike su pozdravili: zamjenik ministra pomorstva, prometa i infrastrukture Zdenko Antešić, akademik Josip Božićević, dekanica Pomorskog fakulteta u Splitu prof. dr. sc. Rosanda Mulić, ravnatelj Hrvatskog hidrografskog instituta doc. dr. sc. Zvonko Gržetić, te prorektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Roko Andrićević. Tema 4. IMSC konferencije bilo je pomorstvo i znanstvene dis-

Marijana Ljepotić, Helena Bule, Branka Bedalov

cipline vezane uz more i pomorstvo. Pomorstvo ima značajan utjecaj na gospodarstvo Hrvatske, ali danas je izloženo gospodarskoj recesiji, brodovi idu u raspremu zbog nedostatka poslova na tržištu i visokih vozarina. Svjetska mora nekontrolirano se zagađuju, a hrvatski pomorci sve češće su izloženi opasnostima od terorizma i piratstva. Posljednjim izmjenama Pomorskog zakonika pomorcima je vraćen beneficirani radni staž, a izmjenama zakona o sigurnosti

osiguran je legalan ukrcaj oružane pratnje na hrvatskim brodovima koji plove područjima opasnim zbog pirata. Konferencijom su dani odgovori na mnoga pitanja iz područja ekologije, sigurnosti, dijagnostike kvarova brodskih dizelskih strojeva, pomorske politike i povezanosti sa zrakoplovstvom i unutarnjim plovnim putovima. Zbog nedorečenosti pomorskih ugovora i zakona, dane su i smjernice za pisanje novog Pomorskog zakonika koje je u tijeku.

sa sveučilišta

Piše:

SILVANA BURILOVIĆ

“Odnos klera i nacije u jugoistočnoj Europi od 19. do 21. stoljeća” naziv je međunarodnoga znanstvenog skupa koji je upriličen od 3. do 6. svibnja u velikoj dvorani Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, a koji su zajednički organizirali Katolički bogoslovni fakultet i Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu te Komisija za povijest jugoistočne Europe čuvene bečke Zaklade “Pro Oriente”, koju je osnovao pokojni bečki kardinal Franz König 1964. godine. Zaklada će tako za dvije godine – odnosno 2014. – proslaviti 50. obljetnicu svojeg utemeljenja i djelovanja. Ovo je također i prvi put u povijesti kako Zaklade, tako i njezine Komisije za povijest jugoistočne Europe da se njezin međunarodni znanstveni skup – a do sada ih je održan cijeli niz, i to svake druge godine – održava izvan Republike Austrije, te su tako ovim skupom i Split i Hrvatska, kao i dva fakulteta Sveučilišta u Splitu, Filozofski i Katolički bogoslovni, dobili posebno priznanje i čast. Na skupu je sudjelovalo dvadesetak znanstvenika iz Hrvatske, Italije, Slovenije, Slovačke, Njemačke, Austrije i BiH, a njihova će predavanja biti objavljena u posebnom zborniku, u nizu zbornika radova sa do sada održanih međunarodnih znanstvenih skupova Komisije za povijest Zaklade “Pro Oriente”.

Pozicija klera u Europi

Obraćajući se sudionici-ma skupa, splitsko-makarski nadbiskup dr. Marin Barišić istaknuo je da u evanđelju Isus riječima da mu je “žao naroda” na neki način želi unijeti dimenziju samilosti i brige prema narodu. “Pojam pleme, narod i društvo se kroz povijest mijenja, ali temeljna odrednica katoličkoga svećenika uvijek ostaje, jer svećenik nije vezan unutar granica svojega naroda, a osim toga, narod Božji ne poznaje granice”, istaknuo je nadbiskup Barišić. U tom je surječju dodao da je dimenzija naroda konkretna i utjelovljena u svoju kulturu, ali ona nije time ograničena. Kako je istaknuo prof. dr. Marko Trogrić, dekan Filozofskog fakulteta u Splitu, “utjecaj klera na oblikovanje nacionalnog identiteta od kraja 18. pa gotovo sve do naših dana prevažan je čimbenik u srednjoj i istočnoj Europi i treba ga sagledavati i u općeeuropskom kontekstu onog doba, ali i u najnovijem globalnom kontekstu, kao i u kontekstu nadiruće sekularizacije”.

Uloga klera u Hrvatskoj

Kad je o Hrvatskoj i njezinoj povijesti u razmatranom razdoblju riječ, među brojnim je zaslužnima, poput Jurja Dobrile u Istri i nadbiskupa Josipa Stadlera u BiH, osobito istaknuo ulogu dvojice hrvatskih klerika iz 19. stoljeća: biskupa Josipa Jurja Strossmayera na hrvatskom sjeveru i don Mihovila Pavlinovića na hrvatskom jugu. “Obojica su svećenici i vrlo su zaslužni

Prof. dr. Aleksandar Jakir
(Filozofski fakultet)

‘Odnos klera i nacije u jugoistočnoj Europi od 19. do 21. stoljeća’

Dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu
prof. dr. fra Ante Vučković

Nemoguće je, osobito na prostoru srednje, istočne i jugoistočne Europe, sagledati i raščlaniti oblikovanje nacionalnih identiteta a da se ne sagleda mnogovrsna i kompleksna uloga klera u tim procesima

za hrvatske nacionalno-integracijske procese, te tako za oblikovanje, etabliranje i afirmaciju hrvatske nacije kao moderne nacije”, istaknuo je dr. Trogrić, održavši i prvo predavanje o temi “Kler u Hrvatskoj i njegova politička uloga u 19. stoljeću – glavni protagonisti”. Potom je prof. dr. Aleksandar Jakir (Split) govorio o temi “Konfesional-

na obilježja i kulturalni miljei u procesu oblikovanja modernih nacionalnih identiteta na primjeru Dalmacije u 20. stoljeću”. Nakon kratke stanke, prof. dr. Nediljko Ante Ančić (Split) izlagao je o temi “Kler i politika u katoličkoj publicistici u Hrvatskoj (1991. – 95.)”. U poslijepodnevnom dijelu programa održano je nekoliko predavanja. Prof. dr. Josip

Dekan Filozofskog fakulteta u Splitu
prof. dr. Marko Trogrić

Vrandečić (Split) govorio je o prosvjedima talijanske zajednice u Zadru protiv nadbiskupa Grgura Rajčevića 1894. godine. Sličan se pritisak talijanske zajednice događao u Trstu protiv tamošnjeg biskupa Glavine. Prof. dr. Massimiliano Valente (Rim) govorio je o Vatikanu i katoličkom pitanju u prvoj Jugoslaviji, a doc. dr. Aleš Maver (Maribor) održao je predavanje “Uloga klera u procesu nacionalne emancipacije Slovenaca”, dok je doc. dr. Ćuboslav Hromjāk (Spišske Podhradi) govorio je o ulozi katoličkoga klera u slovačkoj naciji od početaka pa do prve polovine 20. stoljeća. Zadnje predavanje toga dana održao je profesor dr. Stefano

Trinchese (Pescara/Chieti) o temi “Narodna stranka u Italiji”, s posebnim osvrtom na njezinu genezu i djelovanje u kojoj su značajnu ulogu odigrali brojni protagonisti iz redova klerika, među kojima posebno mjesto zauzima don Luigi Sturzo.

Profiliranje nacionalnog identiteta u Hrvata

Program drugoga dana simpozija, u petak 4. svibnja, počeo je predavanjem doc. dr. Ivice Šarca (Mostar) “Uloga klera u procesu formiranja nacionalnog identiteta Hrvata u Bosni i Hercegovini u prvoj polovici 20. stoljeća”. Putanja kolektivno-identitetskih određenja bosanskih i herce-

govačkih Hrvata kretala se od zavičajno-vjerskih (19. st.) do političko-nacionalnih okvira (20. st.), a kao glavni nositelji tih procesa pojavljuju se pripadnici klera. Uspostavom redovite crkvene (katoličke) hijerarhije, modernizacijskim zahvatima u bosansko-hercegovačko društvo i jačanjem (negdje tek nastajanjem) građanskog sloja, te će aktivnosti u austrougarskom kontekstu poprimiti oblike najprije vjersko-kulturnog, a potom i političko-nacionalnog organiziranja katoličkih svećenika, redovnika i prvih građanskih intelektualaca, a nacionalna svijest će (pastoriziranjem, organiziranim akcijama opismenjavanja u seoskim sredinama, poboljšanjem prometnih veza) ići u dubinu i postupno zahvaćati katolički seljački puk. Promjene koje je donio Prvi svjetski rat, ulazak organiziranoga političko-stranačkog života u svijet seljaka te sve otvorenije i agresivnije hrvatsko-srpske političke, nacionalne i vjerske napetosti u monarhističkoj Jugoslaviji, s kulminacijom u brutalnom četverogodišnjem ratu, rezultat će jasnim profiliranjem nacionalnoga identiteta Hrvata u BiH. Potom je izlaganje održao prof. dr. Adnan Jahić (Tuzla) o temi “Stav bosanskohercegovačkih ulema prema nacionalnom pitanju u monarhističkoj Jugoslaviji”, a prof. dr. Katrin Boeckh (Regensburg) o temi “Kler u historiografiji. Perspektive za pisanje povijesti crkve i vjere u jugoistočnoj Europi”. Poslijepodnevni dio programa otvorio je svojim predavanjem prof. dr. Vasilios Makrides (Erfurt) govoreći o kleru i naciji u pravoslavnoj Grčkoj (19. – 21. stoljeće) “Anatomija i bilanca tijesnog i višeslojnog odnosa”, dok je prof. dr. Oliver Schmitt (Beč/Wien) u svojem izlaganju razložio odnos Pravoslavne crkve i desnog ekstremizma u Rumunjskoj u međuratnom razdoblju.

Multidisciplinarni i interdisciplinarni pristup temi

Dajući izjavu za medije, profesor Schmitt istaknuo je da je kler u Austriji uvijek bio jedan od nosivih stupova u razvoju nacije i nikad nije bio u sukobu s vlastima. “Tek krajem 19. stoljeća, nastankom socijalističkih, socijaldemokratskih i marksističkih strujanja, kler se politizira i stvaraju se pučke i narodne stranke”, kazao je prof. Schmitt.

Tema odnosa klera i nacije u 19. stoljeću izazov je kojemu se može odgovoriti samo multidisciplinarnim i interdisciplinarnim pristupom, koji će u obzir uzeti ne samo faktografske danosti, nego i svu slojevitost i fenomenologiju koja stoji u temeljima i u sadržaju takva odnosa. Neosporno je, pak, jedno: nemoguće je, osobito na prostoru srednje, istočne i jugoistočne Europe, sagledati i raščlaniti oblikovanje nacionalnih identiteta a da se ne sagleda mnogovrsna i kompleksna uloga klera u tim procesima – u nekim slučajevima nacionalnih pokreta ne bi ni bilo, ili ih ne bi uopće bilo na, za ove prostore, specifičan način bez protagonista i aktivnosti njihovih pripadnika iz kleričkih redova.

Utorkom u galeriji – Fast Forward

Piše:

SAGITA MIRJAM SUNARA

Kroz ciklus jednodnevnih izložbi koje se održavaju utorkom u Galeriji umjetnina, splitskoj se publici u lipnju i srpnju svojim radovima predstavlja četvero mladih umjetnika, većinom studenata završnih godina na Umjetničkoj akademiji. U listopadu i studenom planirano je još šest izložbi. Za kustoski dio posla zaduženi su studenti Odsjeka za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Splitu koji prate izvannastavni program “Kolosijek H6”.

Prilika za učenje i suradnju

Ciklus naslovljen “Utorkom u galeriji – Fast Forward” osmislili su Božo Majstorović, muzejski savjetnik Galerije umjetnina, i Vedran Perkov, akademski slikar, donedavno i sam nastavnik na Umjetničkoj akademiji. “Ovo je izvrsna prilika da se mlade generacije izravnije upoznaju s načinom funkcioniranja galerijskog prostora”, ističe Majstorović, “te da se okušaju u kustoskom

Do kraja godine splitskoj će se publici jednodnevnim izložbama predstaviti deset mladih umjetnika, redom studenata završnih godina Umjetničke akademije. Izložbe se održavaju u Galeriji umjetnina, a kustoski dio posla obavljaju studenti povijesti umjetnosti Filozofskog fakulteta

Za grafičko oblikovanje pozivnica i plakata odgovoran je Ivo Matić, također student Umjetničke akademije

Program

U lipnju i srpnju publici se predstavljaju umjetničko-kustoski parovi: Vilma Reljić i Božo Kesić (12. lipnja), Dragoslav Dragičević i Mirjana Malovan (19. lipnja), Luka Mimica i Antonija Mihovilović (26. lipnja) te Lana Stojićević i Lana Beović (3. srpnja). Ciklus se nastavlja u listopadu s Tinom Vukasović, Domagojem Burilovićem, Anjom Jelaskom i Danijem Martinićem. Uloge kustosa preuzet će Jelena Pavlinušić, Anita Dinielli, Lana Brajković i Gabrijela Terze.

i kritičkom radu.” Iza svega stoji poruka da su im vrata Galerije umjetnina širom otvorena; ona je njihov legitiman i prirodan prostor komunikacije. Perkov, koji je okupio mlade autore, napominje da je cilj projekta poticanje izlagačke aktivnosti umjetnika koji su pri kraju formalnog obrazovanja. “To je davanje prilike, otvaranje mogućnosti stjecanju iskustva još za vrijeme studija, te međusobnom upo-

znavanju kolega koji su u budućnosti ionako osuđeni jedni na druge.”

Projekt “Utorkom u galeriji – Fast Forward” realizira se u suradnji s Ivanom Meštrovićem i dr. sc. Ivanom Čapeta-Rakić, voditeljicama “Kolosijeka H6”, te Viktorom Popovićem i dr. sc. Blaženkom Pericom s Umjetničke akademije. Meštrović i Čapeta-Rakić spremno su podržale ideju o suradnji svojih studenata s mladim umjetnicima, uključujući ih u sve faze nastajanja izložbe,

od pisanja popratnog teksta do postavljanja radova.

Otvaranje mladima

Projektom “Utorkom u galeriji – Fast Forward” potvrđuje se višegodišnja otvorenost Galerije umjetnina prema mladim umjetnicima. No, pažnja koju Galerija posvećuje recentnoj umjetničkoj produkciji nije uvijek nailazila na odobravanje. “Mogle su se čuti primjedbe da u Galeriji umjetnina moraju izlagati samo provjerene vrijedno-

sti”, objašnjava Majstorović. “Drugim riječima, da umjetničkoj i biološkoj mladosti tu nije mjesto.” Podsjeća, međutim, na to da su na čuvenoj Prvoj dalmatinskoj umjetničkoj izložbi 1908. godine sudjelovali uglavnom mladi ljudi na početku svoga umjetničkoga puta, poput Meštrovića, Deškovića, Marinkovića, Uvodića ili Račkog. “Galerija je nastala s misijom da promovira suvremenost i danas, kada u Splitu već godinama djeluje Umjetnička akademija, to dovodi u pitanje bilo bi neprimjereno prema prošlosti, a puno više prema sadašnjosti i budućnosti same ustanove, umjetnika i umjetnosti.” Perkov, pak, dodaje da bi bilo dobro da se i druge muzejske ustanove otvore mladim autorima na način kako to čini Galerija umjetnina ili, primjerice, Galerija Meštrović.

U Galeriji umjetnina nedavno je pokrenut informativno-edukativni program pod nazivom “Razgovor s umjetnikom / Razgovor o umjetniku”, u sklopu kojega su suvremeni umjetnici sami predstavljali svoje radove, a publika je komentirala i postavljala pitanja. Osim već poznatih imena, poput Perkova, Popovića, Šituma, Labrovića i Efendića, preko ovog se projekta predstavilo troje mladih splitskih umjetnika, Gildo Bavčević, Vilma Reljić i Tina Vukasović.

Upravo je Vilmi Reljić, apsolventici slikarstva u klasi prof. Deana Jokanovića Tomumina, pripala čast da otvori ciklus “Utorkom u galeriji – Fast Forward”. Tekst za njezinu izložbu pisao je Božo Kesić, student treće godine povijesti umjetnosti. Fotografije radova i popratni tekstovi mogu se naći na blogu “Kolosijeka H6”. Nakon završetka ciklusa planirano je tiskanje kataloga kojim će biti obuhvaćeni svi autori.

Suvremena medicinska nastava obiteljske medicine

U povodu održavanja međunarodnog poslijediplomskog tečaja prve kategorije pod nazivom “Suvremena medicinska nastava obiteljske medicine”, koji se, u organizaciji Katedre za obiteljsku medicinu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu i Katedre za društinsko medicinu Medicinskog fakulteta Univerze u Ljubljani, održao 21. i 22. listopada 2011., iz tiska je nedavno izašao tematski broj medicinskog časopisa Acta Medica Academica. U ovom izdanju Acte Medice Academice gosti urednici su bili dr. sc. Ivančica Pavličević s Medicinskog fakulteta u Splitu i prof. dr. sc. Igor Švab s Medicinskog fakulteta u Ljubljani. Čitav časopis posvećen je temama koje su pomno

Iz tiska je nedavno izašao tematski broj medicinskog znanstvenog časopisa Acta Medica Academica, posvećen temama koje su pomno obrađivane na poslijediplomskom tečaju pod nazivom ‘Suvremena medicinska nastava obiteljske medicine’

obrađivane na poslijediplomskom tečaju, a autori svih radova su sudionici tog tečaja. Petnaest radova objavljenih u ovom izdanju tog medicinskog časopisa pomno obrađuju teme iz obiteljske medicine te nastave iz obiteljske medicine, s osobito jakom obradom novih splitskih modaliteta podučavanja nastave iz ovoga kolegija. Kao što su prilikom tečaja sudionici bili zadovoljni novitetima koji su implementirani u nastavni curriculum obiteljske medicine u Splitu, tako se mogu čuti i vrlo pozitivni odjeci i komentari na znanstvene članke objavljene u Acti Medici Academici. Referentna mišljenja koja se mogu čuti posljednjih dana kažu da je osobit pothvat splitske Katedre obiteljske medicine to što

ima najraznovrsniju nastavu, čemu je dokaz i to što je u ovom časopisu objavljen i znanstveni rad liječnika obiteljske medicine iz Muća, Šestanovca, Imotskog i Runovića koje drže studentima praktičnu terensku nastavu u svojim ambulancama u malim, ruralnim sredinama.

Tematska objava sažetaka kongresa

Uz ovo, splitski Klinički bolnički centar i Medicinski fakultet Split mogu biti ponosni i na posljedicu proizišlu s 9. kongresa hrvatskog društva za maksilofacijalnu, plastičnu i rekonstrukcijsku kirurgiju glave i vrata i 3. kongresa hrvatskog društva za oralnu kirurgiju koji su održani od 24. do 26. studenog 2011. u Splitu,

a to je tematska objava sažetaka kongresa u znanstvenom časopisu Acta Stomatologica Croatica, koji se inače indeksira u SCOPUS bazi. Predsjednici ovoga kongresa, a ujedno i glavni urednici sažetaka radova objavljenih u ovom časopisu, bili su prof. dr. sc. Darko Macan iz Zagreba te dr. Njegoslav Bušić, splitski maksilofacijalni kirurg i nastavnik kolegija maksilofacijalna kirurgija i dentalna medicina, inače domaćin kongresa. Objavljen je velik broj sažetaka, kojih su autori širokog raspona od najeminentnijih imena hrvatske maksilofacijalne kirurgije i oralne kirurgije, do studenata koji su na poziv dr. Njegoslava Bušića bili uključeni u rad kongresa aktivnim sudjelovanjem. ANTE MIHOVILOVIĆ

sveučilišni život

Fotografija u objektivu znanja

Krajem svibnja Split su posjetili stručnjaci Gettyjeva instituta za restauriranje iz Los Angelesa. U sjevernom tornju Sveučilišne knjižnice održali su javno predavanje o istraživanju i čuvanju fotografija

Piše:
SAGITA MIRJAM SUNARA

“U mnogim knjigama o povijesti i povijesti umjetnosti fotografije nježno se otkriće smješta u 1839. godinu, kad je L.M. Daguerre objavio izum dagerotipije. Istina je da Daguerreu treba odati priznanje za uvođenje prvog praktičnog i raširenog fotografskog procesa, no on nije bio prvi koji je došao na ideju o fotografiranju niti je prvi snimio fotografsku sliku”, istaknuo je u svojem predavanju dr. sc. Dusan Stulik iz Gettyjeva instituta za restauriranje u Los Angelesu (Getty Conservation Institute, GCI). Predavanje je održano krajem svibnja u sjevernom tornju Sveučilišne knjižnice u Splitu i pobudilo je veliko zanimanje. Istaknuto američki stručnjak predstavio je rezultate istraživanja

‘Pogled s prozora’, prva fotografija u povijesti

najstarijih fotografskih zapisa u sklopu Gettyjeva projekta “Research on the Conservation of Photographs”.

Primjenjujući najsuvremeniju tehnologiju za nedestruktivna ispitivanja, Stulikov je tim uspio otkriti kako je snimljena najstarija fotografija

gotovo cijeli dan prije nego što je izvadio ploču i isprao dijele bitumena koje sunce nije otvrdnulo. Ono što je na ploči ostalo prvi je trajni fotografski zapis u povijesti. Opsežne znanstvene i tehničke analize kojima je Stulik podvrgnuo

Tram Vo i Sean Charette (prvi red), Dusan Stulik (prvi lijevo u drugom). Fotografiju je snimio Branko Bralić

na svijetu, “Pogled s prozora u Le Grasu” Josepha Nicéphorea Niépcea. U ljeto 1826. godine Niépce je postavio kameru obscuru na prozor radne sobe u svojoj obiteljskoj kući u Le Grasu. U kameru je umetnuo ispoliranu kositrenu ploču premazanu bitumenom i skinuo poklopac s leće. Čekao je

tzv. Prvu fotografiju (Niépce je ovaj fotografski proces nazvao heliografija) omogućile su mu da identificira materijale od kojih je načinjena. Restauratorima je to, pak, pomoglo da osmisle najbolji način njezina čuvanja i izlaganja.

Edukativni programi Gettyjeva instituta

Prva fotografija danas se čuva u specijalnoj hermetički zatvorenoj vitrini bez kisika (fotografija se nalazi u Teksasu). Relativna vlažnost zraka, temperatura i tlak kontroliraju se pomoću senzora. Cijeli je sustav povezan s računalom u laboratoriju Gettyjeva instituta za restauraciju.

U Split je doputovalo još

dvoje stručnjaka Gettyjeva instituta za restauriranje: Sean Charette s Odjela za edukaciju i restauratorica fotografija Tram Vo. Američki su gosti najavili tečaj za konzerviranje i restauriranje fotografija koji će se iduće godine održati u Zagrebu. Tečaj se organizira u suradnji s Hrvatskim državnim arhivom, a svojevrsni je nastavak serije radionica i seminara koje je Getty organizirao na području srednje, južne i istočne Europe između 2008. i 2011. godine.

Charette je predstavio još jedan edukativni program vezan uz fotografije, “Middle East Photograph Preservation Initiative” ili MEPPi, koji

se provodi na području Bliškog istoka i sjeverne Afrike. Svrha je ovih programa očuvanje svjetske fotografske baštine, ali i obrazovanje stručnjaka koji će se baviti zaštitom i restauriranjem fotografija te prenositi stečena znanja na kolege.

Imamo li razloga za brigu?

U Hrvatskoj svijest o potrebi očuvanja fotografske baštine još nije dovoljno razvijena. Zanimanje za ovu temu postoji, no znanje je vrlo oskudno. Vlasnici fotografija uglavnom nisu svjesni da su to osjetljivi materijali koji zahtijevaju propisno rukovanje, izlaganje i pohranu. Visoke temperature, primjeri-

Economic Transition Forum održan 25. svibnja

Zajednica američkih alumna u Hrvatskoj (U.S. Alumni Community in Croatia) i Američko veleposlanstvo u Hrvatskoj organizirali su prvi “Economic Transition Forum” s temom: “Global Power Shift and South-East Europe”, koji je 25. svibnja održan u hotelu ‘Park’ u Splitu.

Prvi Economic Transition Forum okupio je eminentne predavače iz Europe i svijeta i time opravdao očekivanja publike i organizatora. Osim uglednih govornika, Yuriya Felshtinskog, Vladimira Gligorova, Zoltana Pogatsa, Josipa Tice, Cody Browna i Richelle Bernazzoli, predstavnika Američkog veleposlanstva u Hrvatskoj

i američkih alumna, forumu su nazočili uglednici iz Hrvatske, predstavnici akademije i gospodarstva, zainteresirani studenti i drugi.

Forum je prvo u nizu planiranih godišnjih događanja koja će se organizirati u Hrvatskoj i tako lokalnoj, nacionalnoj i regionalnoj publici pružiti uvid u trendove i teme globaliziranog svijeta. Pokrenula ga je skupina entuzijasta iz Splita i Zagreba (Jerko Markovina, Ivana Bilić, Bisera Fabrio i Vinko Mojtić) radi povezivanja intelektualaca i menadžera kako bi se što

bolje pripremili na izazove modernog svijeta.

Položaj Hrvatske, korupcija, kriza i EU

Nakon pozdravnoga govora predsjednika USACC-a dr. sc. Jerka Markovine i Vanje Ratković iz Američkog veleposlanstva u Hrvatskoj, ETF je započeo izlaganjem dr. sc. Josipa Tice, uglednog hrvatskog stručnjaka s područja međunarodne ekonomije. Tica je, polazeći od povijesnih podataka, ukazao kako je početkom 16. stoljeća Hrvatska (bez Dubrovačke Republike, koja je bila još značajni čimbenik svjetskoga gospo-

darstva) nekad bila jako važan čimbenik u kreiranju svjetskog BDP-a. Kroz daljnji tijek izlaganja bilo je evidentno kako je nakon Prvog i Drugog svjetskog rata Hrvatska izgubila svoj položaj zbog slabog rasta BDP-a. Upravo izlaganje prof. Vladimira Gligorova upućuje na nedostatak industrijalizacije kao razlog, odnosno bitnu komponentu razvoja, aludirajući na to da se Hrvatska previše oslanja na turizam, smatrajući temeljem razvoja, dok istodobno zanemaruje i izvoz. Gligorov je istaknuo kako se, prateći ekonomske pokazatelje, ne može očekivati izlazak Hrvatske iz

krize još dvije godine.

Fulbrightov stipendist Cody Brown govorio je o problemima korupcije i stranačkog patroniziranja povlaštenih u vrijeme krize. O sigurnosti europskog prostora, važnosti moći i diskursa govorila je Fulbrightova stipendistica Richelle Bernazzoli s University of Illinois, koja trenutno boravi u Hrvatskoj.

Nova Rusija

Zoltan Pogatsa govorio je o aktualnoj situaciji u EU-u promatrajući to u kontekstu buduće pozicije Hrvatske, uz nezaobilazan osvrt na sadašnju poziciju Grčke kao najsla-

bije karike EU-a.

Po svemu neobično i upečatljivo izlaganje na Economic Transition Forumu upriličio je Yuriy Felshtinski, američko-ruski povjesničar i publicist, poznat po tome što je zajedno s ubijenim Alexandrom Litvinenom objavio kontroverznu knjigu o modernoj Rusiji. Za razliku od svojih prethodnika, Yuriy Felshtinski u izlaganju nije koristio PowerPoint prezentaciju, niti je citirao izvore, ali ono što je ispričao fasciniralo je sve prisutne. Yuriy govori o novoj Rusiji, o “Federal Security Service of the Russian Federationu” (FSB) koji kontrolira

nosti

Očuvati memoriju

Američki stručnjaci upozoravaju da je era analogne fotografije završena. Prema nekim procjenama, broj digitalnih fotografija prošle je godine premašio broj analognih. Očuvanje digitalnih fotografija iziskuje potpuno drukčiju strategiju. Jedan je od najvećih problema ubrzan razvoj tehnologije, odnosno nemogućnost pristupa informacijama na zastarjelim medijima. Sjetimo se, primjerice, disketa: većina današnjih računala ne može ih "pročitati". Pitanje je što će se dogoditi s CD-ovima i DVD-ovima za pet, deset ili stotinu godina, odnosno hoćemo li tada moći pristupiti informacijama koje su na njima pohranjene.

ce, ubrzavaju procese kemijske degradacije fotografija. Izložene svjetlu, one blijede ili mijenjaju boju. Zbog čuvanja u vlažnim prostorima, na fotografijama se pojavljuju biološka oštećenja. Da bismo znali kako ih sačuvati, moramo poznavati njihovu fizičku strukturu i kemijsku prirodu.

Za očuvanje fotografija ključna je još jedna stvar: afirmacija njihove vrijednosti. Fotografije su dokumenti vremena i naša veza s prošlošću. James Reilly, utemeljitelj Instituta za trajnost slike u Rochesteru, ovako je to sazeo: "Fotografije su zapisi ljudskih života, one su utjelovljenje memorije."

u Splitu

sve što se događa u Rusiji, kao i poslovne ljude te bankarstvo. On ističe da na taj način zapravo sve kontrolira bivši KGB, koji se "transformirao" u novi FSB, smatrajući da je FSB samo nastavak iste organizacije sa sličnim ciljevima, a to je instalirati svoje ljude svuda u ruskom društvu, na sve pozicije, od najniže do najviše, i tako imati kontrolu nad svim političkim i ekonomskim procesima u zemlji. On sve to stavlja u širi kontekst sadašnje situacije u Rusiji, odnosno smatra da je ovaj novi poredak, građen godinama, planski i promišljeno, pod predsjedništvom Vladimira Putina napokon i realiziran.

Više informacija o ETF-u moguće je pronaći na službenoj stranici U.S. Alumni Community in Croatia - <http://www.usaccroatia.com/>. Pozivamo vas da se priključite raspravama Economic Transition Forumu na Facebook stranici www.facebook.com/ETFForum te da aktivno predlažete sudionike i teme za ETF 2013.

VINKO MOJTIĆ, IVANA BILIĆ

Studentice na Baščaršiji: Andrea Vujnović, Antonija Šunjić, Ana Rako, Gorana Šoljan, Mila Đuzel, Helena Lijić, Antonija Svilan i Ivana Duvnjak

Studentice Andrea Vujnović i Gorana Šoljan prigodom posjeta Dječjem vrtiću 'Slavuj' u Sarajevu

Studijski posjet Pedagoškom fakultetu u Sarajevu

Dana 24. i 25. svibnja 2012. godine studentice treće godine Odsjeka za predškolski odgoj, zajedno s kolegicama pete godine Odsjeka za učiteljski studij, sa svojim su pročelnicama i profesorima Filozofskog fakulteta u Splitu posjetile Sarajevo

i studentice. Dr. sc. Zora Mendić ukratko nam je predstavila studijske programe na Pedagoškom fakultetu u Sarajevu, te smo izmijenili iskustva o eventualnoj mobilnosti studenata. Pro-

fesori s oba sveučilišta razmijenili su nešto literature, nakon čega je uslijedio obilazak fakulteta. U jednoj nas je učionici na studentskoj ploči dočekala i pisana dobrodošlica, što nas

je ugodno iznenadilo. Razgledali smo predavaonice i učionice u kojima se izvodi metodička praksa, te dječje radove postavljene poput ekspanata na zidovima hodnika zgrade fakulteta.

Nakon obilaska fakulteta, posjetili smo i spomen-obilježje djeci Sarajeva strada- loj u ratu. Ostatak dana bio je predviđen za isprobavanje sarajevskih specijaliteta te, naravno, kupnju suvenira. Zasi- gurno smo u sebi izrodili ono lijepo, što je možda i zaspalo, te se vratili još spremniji da nastavimo započeto – živjeti život i biti odgovjiteljice gledajući na svijet očima djeteta.

Helena Lijić, studentica predškolskog odgoja, Filozof- skog fakultet u Splitu

Studenti KTF-a na 16. Tehnologijadi

Tehnologijada je poticaj mobilnosti studenata unutar srodnih znanstvenih ustanova, kao i mogućoj znanstvenoj suradnji nastavničkoga kadra, jer je to idealna prilika za razmjenu znanstvenih ideja tijekom neformalnog druženja

Od 2. do 8. svibnja 2012. godine studenti Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu sudjelovali su na 16. Tehnologijadi, koja se ove godine održavala u Umagu u organizaciji Tekstilno-tehnološkog fakulteta i Grafičkog fakulteta iz Zagreba. Tehnologijada je sportsko-znanstveno natjecanje studenata tehnoloških fakulteta iz Hrvatske i regije, s tradicijom održavanja od tridesetak godina. Prva hrvatska Tehnologijada održana je u Rovinju od 15. do 18. svibnja 1997. godine, a na njoj su sudjelovali studenti četiriju tehnoloških fakulteta iz Hrvatske: Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta iz Zagreba, Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije iz Zagreba, Kemijsko-tehnološkog fakulteta iz Splita i Prehrambeno-tehnološkog fakulteta iz Osijeka. Svrha je održavanja ove manifestacije bolje pove-

zivanje i razmjena iskustava studenata i nastavnika srodnih fakulteta. Tako se u znanstvenom dijelu Tehnologijade prezentiraju i ocjenjuju studentski znanstveni radovi fakulteta sudionika, pri čemu se studenti upoznaju s istraživanjima koja se izvode na različitim tehnološkim fakultetima, kao i mogućnostima korištenja različite znanstvene opreme. Na taj način daje se poticaj mobilnosti studenata unutar srodnih znanstvenih ustanova, kao i mogućoj znanstvenoj suradnji nastavničkoga kadra, jer se Tehnologijada pokazala kao idealna prilika za razmjenu znanstvenih ideja tijekom neformalnog druženja. Od prve hrvatske Tehnologijade pa do danas, na ovoj manifestaciji

svake godine sudjeluje i osvaja priznanja Kemijsko-tehnološki fakultet iz Splita, jedini tehnološki fakultet u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Studentski zbor Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu dva je puta bio i organizator Tehnologijade: 2000. godine u Baškom Polju pokraj Makarske i 2006. godine u Šibeniku, a dopala ih je i čast organizacije Tehnologijade sljedeće godine.

Sudionici i rezultati

Sudjelujući u sportskim i znanstvenim natjecanjima u proteklih 16 godina, Kemijsko-tehnološki fakultet ostvario je značajne uspjehe i osvojio brojne medalje, kao što su višegodišnje zlatne i srebrne medalje u ma-

lom nogometu za muškarce i žene, medalje u košarci, šahu i krosu, te osvojena prva mjesta za najbolje ocijenjene znanstvene radove koji su prezentirani u znanstvenom dijelu Tehnologijade.

S vremenom su se i drugi fakulteti aktivno uključili u ovo natjecanje, pa je Tehnologijada postala i međunarodno natjecanje. Na ovogodišnjoj Tehnologijadi sudjelovalo je osam fakulteta iz Zagreba, Siska, Osijeka, Splita i Ljubljane.

U sklopu znanstvenog dijela Tehnologijade, ove su godine 32 studenata prezentirala svoje znanstvene i stručne radove. Ovogodišnji ukupni pobjednici Tehnologijade bili su studenti

Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije iz Zagreba, a splitski su studenti ove godine osvojili tri brončane medalje: muška i ženska malonogometna ekipa i ženski kros, te su ostvarili četvrto mjesto u ukupnom poretku fakulteta.

Studentski zbor Kemijsko-tehnološkog fakulteta zahvaljuje Sveučilištu u Splitu, Studentskom zboru Sveučilišta u Splitu i Kemijsko-tehnološkom fakultetu u Splitu na financijskoj potpori, Splitsko-dalmatinskoj županiji, tvrtkama "Cemex" i "Kepol-terminal" d.o.o. iz Zadra, Udruzi lađara "Jerko-vac", Splitskom portalu, Infozoni te Radio Splitu.

Dr. sc. LADISLAV VRSLAVIĆ

naš intervju

Baština - jedini čvrsti to

PRIREDILA:

ENI BULJUBAŠIĆ

U novopokrenuti poslijediplomski doktorski sveučilišni studij humanističkih znanosti Filozofskog fakulteta uključeno je i nekoliko uglednih sveučilišnih profesora iz inozemstva među kojima je i vodeći svjetski muzeolog profesor Amareware Galla. Donedavno Amarewar Galla bio je profesor muzeoloških znanosti na University of Queensland u Brisbane u Australiji te na Australian National University u Camberi. Joško Božanić je profesora Galla pozvao da sudjeluje u programu Poslijediplomskog dokorskog studija na Filozofskom fakultetu u Splitu. Prilikom prvog dolaska profesora Galla krajem svibnja ove godine, Božanić je skupa s rektorom Sveučilišta u Splitu profesorom Ivanom Pavićem organizirao posjet Palagruži i Komiži gdje je i održan ovaj razgovor za Universitas.

Profesore Galla, jučer smo posjetili Palagružu, čuli ste priču o falkuši – pravi je čas za razgovor o baštini! A i na pravom smo mjestu, ovdje, pod krošnjom moga rogača starog dvije tisuće godina. Moje prvo pitanje što je to eko-muzej, što ga čini upravo „eko“-muzejem, i koja je esencijalna uloga eko-muzeja za zajednicu koja ga osniva?

Eko-muzej se temelji na metodologiji kojom se baština i ljudi, dionici te baštine, povezuju na sasvim nov način. Do sada se većina baštine konzervirala tako da su se stvari izvlačile iz originalnog konteksta, trgale iz suživota s ljudima. Priče su vadene iz konteksta i pričale su se na drugim mjestima od onoga gdje su nastale. Nasuprot tome, eko muzej povezuje materijalnu i nematerijalnu baštinu, pomične i nepomične stvari, prirodna i kulturalna dobra čuvajući holističku narav svake ljudske zajednice. To je metodologija kojom se povezuju ljudi i njihova baština pri čemu je muzej područje, doslovno - mjesto u kojem ljudi žive i koji su samim tim i kustosi tog muzeja.

Zato je prvi korak pri osnivanju eko-muzeja mapiranje kulturalnih dobara i prirodnih resursa na tom području u suradnji sa članovima te zajednice. No, prije nego se krene u projekt eko-muzeja najvažnije

je raditi na poticanju svijesti ljudi u lokalnoj zajednici koji moraju postati dionici i nositelji ekonomskog dobitka tog procesa, inače cijeli muzej zapravo postaje jedan turistički trik. Tek ako ljudi postanu ekonomski vlasnici tog procesa cijeli će se projekt Eko-muzeja odvijati kroz diskurs i glas te lokalne zajednice što razvija samopoštovanje i osjećaj pripadnosti zajednici. To je uvjet uspostave međugeneracijskog prijenosa kulturalnih dobara, i podizanja razine svijesti o pripadnosti toj zajednici kod mladih generacija. Tek kad se postigne ovaj osjećaj pripadnosti zajednica svoja dobra otvara prema vani, da širi svoje djelovanje prema mogućim turistima u razvoju eko-muzeja.

Nije li snažni osjećaj pripadnosti zajednici u suprotnosti s njenim otvaranjem prema onima koji toj zajednici ne pripadaju?

Dionici baštine sami odlučuju što će dijeliti, a što neće dijeliti s drugima. Ono što žele dijeliti, to razvijaju kako bi se moglo prilagoditi turizmu koji se osniva na potrebi posjetitelja da ne bude pasivan promatrač nego da aktivno proživi iskustvo baštine tog kraja. Npr, da nesa- mo pojede neko tradicionalno jelo, već da čuje i priču o tom jelu, poveže ga s nekom pjesmom, ritualom... iskusiti ga svim osjetilima, njuh, okusom, sluhom, i tako stekne potpuno iskustvo o značaju tog jela znači u toj lokalnoj zajednici. Dakle, eko-muzej je metodologija kojom se ljudi u lokalnoj zajednici povezuju s vlastitom baštinom koju razumiju, vrednuju i dijele s drugima, i kroz to dijeljenje drugima učvršćuju i razvijaju osjećaj vlastitog identiteta.

Jasno je da eko-muzej ne može preživjeti bez turizma. No jasno je i to da turizam mijenja tradicionalne običaje i način života te zajednici, ne samo time što mijenja način zarade. Ako se dolaskom turizma baština mijenja kako bi bila u njegovoj funkciji – ne ugrožava li to tu baštinu? Kako riješiti ovaj paradoks?

Pitanje koje ste postavili vrlo je važno i zapravo je univerzalno. Pojavilo se na svim mjestima na kojima sam radio. Naravno, turizam ima veliki učinak, ljudi i baština se mijenjaju i dolazi do promjena u selek-

tivnom pamćenju kolektiva lokalne zajednice. Ali baština je živ entitet, nije smrzuta u vremenu. Nijedna lokalna zajednica nije smrzuta u vremenu. Zapravo, baština je dinamična i brzina promjena je određena unutarnjom snagom te baštine te elementima koji lokalnu zajednicu povezuju kao koherentnu grupu kroz tu baštinu. Najvažniji element u razvoju eko-muzeja je taj da su lokalni dionici ti koji moraju odrediti dopuštenu brzinu promjena u njihovom nasljeđu.

Dakle, paradoks o kojem govorite rješiv je drugim paradoksom. Svaki eko-muzej ima svoj vlastiti potpis, svoj vlastiti pečat, nešto što ga čini jedinstvenim. A upravo taj jedinstveni pečat eko-muzeja je magnet za posjetitelje tako da turisti nisu oni koji baštinu ugrožavaju, nego su naprotiv, oni koji su više zainteresirani za njeno očuvanje nego neosvještena lokalna zajednica... Turi-

“

Falkuša ima središnje mjesto oko kojeg su spleteni ostali dijelovi baštine i ona kao takva nije samo materijalni predmet baštine, već simbolični i kohezivni element

zam predstavlja mogućnost održivog razvoja te zajednice jer posjetitelji negdje dolaze upravo zbog jedinstvenog doživljaja kojeg ne mogu dobiti nigdje drugdje na svijetu. Stoga je osjećaj integriteta lokalne zajednice ključan i za razvoj Eko-muzeja i za ekonomsku dobit.

Prije tri godine pokrenuli smo inicijativu za otvaranje

Ekomuzej je metodologija kojom se ljudi u lokalnoj zajednici povezuju s vlastitom baštinom koju razumiju, vrednuju i dijele s drugima, i kroz to dijeljenje drugima učvršćuju i razvijaju osjećaj vlastitog identiteta. Stoga je osjećaj integriteta lokalne zajednice ključan i za razvoj Ekomuzeja i za ekonomsku dobit

Eko-muzeja ovdje u Komiži i Vi ste od početka sudjelovali u tom projektu. Možete li naš projekt usporediti s ostalima na kojima ste radili u Vijetnamu, Afganistanu, Africi...?

Osjećam se vrlo počašćenim što sam imao prilike na mnogo načina upoznati materijalnu i nematerijalnu baštinu ovog otoka. Falkušu i sve što se asocira s njom, lingvističko nasljeđe otoka, razne vještine, znanja, pjesme, ceremonije, itd. Falkuša ima središnje mjesto oko kojeg su spleteni ostali dijelovi baštine i ona kao takva nije samo materijalni predmet baštine, već simbolični i kohezivni element.

Zahvaljujući Vama imao sam priliku podijeliti svoje iskustvo s komiškom zajednicom i stekao sam utisak da Vi tu predstavljate vođu zato što Vi živite ovdje i dio ste ovog krajolika. Ali Vi pripadate i akademskom svijetu u Splitu, što Vas je učinilo sposobnim da razmišljate, a ne samoromantično sanjari-

te. Vrlo je važno razmišljati kontekstualno. Dakle, vidjeti kako je netko drugi u sličnoj situaciji, iako u potpuno drukčijem kulturalnom okruženju riješio jednake probleme, odnosno izazove kao što su ovdje. Prije tri godine sam s lokalnom zajednicom u Komiži podijelio svoja iskustva i znanja poput onog iz Halong zaljeva u Vijetnamu. Vijetnamskim projektom pokazao sam kako mala ribarska mjesta mogu sačuvati svoju baštinu prije nego što bude kasno. Između Halonga u Vijetnamu i Komiže postoji paralela. Upravo zato sam u prezentaciji iskoristio vijetnamsku studiju slučaja. Gradonačelnica, članovi Vijeća i svi ostali ljudi koji sudjeluju u društvenom životu zajednice i koji su došli te večeri u Gradsku vijećnicu slušali su i promatrali iskustva ljudi u drugom kraju svijeta. No, kada je došlo do postavljanja pitanja bili su vrlo koncentrirani i na lokalnu problematiku te su postavljali

temelj održivog razvoja

ribarenja, ono što čini Komižu, komiški duh, će proći. Budući da ribarenje čini glavni stup identiteta komiške zajednice treba promotriti kako ga uključiti u Eko-muzej i održivi razvoj te iste zajednice. Primjerice, s turističkog gledišta možemo promovirati rekreacijsko ribarenje. S gledišta međugeneracijskog dijaloga i transmisije znanja, govorimo o obrazovnom, edukacijskom ribanju. To bi značilo da umjesto da pokušavamo djecu o o baštini u školama, ili čak na Sveučilištu, to možemo učiniti tako da djecu odvezemo na izlet, na ekskurziju, u kamp koji bi trajao tjedan dana tako da mogu doživjeti iskustvo stvarnog ribarenja i naučiti sve ono što kulturalno određuje ribarenje u njihovoj zajednici. Treće je poduzetničko ribarenje i ono predstavlja najveći izazov. Ljudi, naravno, danas love skuplju ribu, što je neodrživo, pa je odgovor da je za preživljavanje zajednice zapravo potrebno i jedno i drugo.

Primjerice, kada sam prvi put počeo raditi u vijetnamskom zaljevu Halong koji ima jednu od najvećih koncentracija škampa i ribe na svijetu, lokalno je

Vi ste našem Centru Studia Mediterranea na Filozofskom fakultetu u Splitu predložili osnivanje Dalmatinske škole održivog razvoja. Možete li nešto reći o osnovama koncepcije te škole?

Hrvatska je nasljeđem i kulturom vrlo bogata i raznovrsna zemlja, ali Hrvatska ima niske ekonomske pokazatelje. Zato bi se i ovdje mogao dogoditi McDonald's fenomen koji bi vrlo lako mogao uništiti osjećaj dobrobiti u ljudima. Zato je vrlo važno u ovom kontekstu da se istraže novi načini gledanja na baštinu i njezino korištenje u održivom razvoju. Brzi razvoj turizma je nešto s čime se Hrvatska mora suočiti i što mora riješiti. Dalmatinska škola tu treba odigrati veliku ulogu. Njen cilj je promovirati baštinu kao temelj opstanka i razvoja lokalne zajednice. Konvencionalan način mišljenja je razvoj i održivost baštine tretirao kao odvojena područja. No naša je poruka da se vriednosti baštine i nasljeđa stave u samu jezgru razvoja tako da se razvoj i njegovi faktori učine relevantnima za hrvatski narod.

Kako u tom kontekstu gledate na novopokrenuti postdiplomski studij našeg mladog Fakulteta?

Ovo je, bez sumnje, vrlo važna inicijativa za Sveučilište u Splitu i budući da se radi o prvoj, inicijalnoj godini pokretanja ovog programa, da se više uloži u marketing ovoga što radite unutar i izvan granica Hrvatske. Pogotovo zato jer Sveučilište u Splitu ovim programom nije kopiralo neko drugo sveučilište, već je na osnovi vlastitih snaga razvilo i razvija zaista jedinstven program. Zaista sam uzbuđen što sudjelujem s Vama u ovom procesu u kojem sve strane uče. Znači ne samo studenti, već i profesori uče, što je intelektualno vrlo stimulativno. Zbog svega ovoga smatram da se Sveučilištu u Splitu treba čestitati na iniciranju ovog programa. U tom kontekstu Sveučilište u Splitu moglo bi evoluirati u školu mišljenja koje bi i kod kuće i u svijetu za pet ili deset godina mo-

“

Za odgovoran, održiv ekonomski napredak potrebno je uravnotežiti sva četiri stupa od kojih održivost zavisi – socijalni, kulturalni, ekonomski i okolišni 'stup'

glo biti prepoznato kao jedinstvena škola mišljenja, kao tipičan diskurs Splita u kojem ljudi o globalizaciji razmišljaju kroz vrijednosti svoje baštine. Mislim da je to vrlo uzbudljivo i radujem se tome što ću biti dio ekipe kako bih dijelio svoja znanja, naučio i pomagao u procesu.

Kao lingvista posebice me zanima UNESCO-va lista ugroženih jezika. Na toj listi su 94 ugrožena jezika na prostoru Evrope. Međutim, na njoj ne možemo pronaći ni čakavski idiom kojim govorimo u Dalmaciji ni kajkavski idiom sjeverne Hrvatske. Oni su oba ugroženi idiomi, odnosno dva ugrožena jezika. Što možemo učiniti da ih očuvamo? Možemo li ih uključiti na UNESCO-ovu listu ugroženih jezika?

UNESCO ima atlas ugroženih jezika, znači nije samo popis, već i atlas. Vrlo je važno da za sve jezike za koje smatrate da su ugroženi učinite sve što možete kako bi oni dospjeli na UNESCO-ov popis, odnosno na atlas ugroženih jezika. Kako biste to učinili potrebno je prvo podići svijest kod ljudi o ugroženosti tih jezika i koje bi posljedice moglo imati njihovo izumiranje. Način na koji će se ti jezici očuvati je i nacionalna i međunarodna odgovornost. UNESCO je međunarodno tijelo suverenih država, tako da je svaka zemlja koja ima takav problem odgovorna učiniti samostalne korake, ali i surađivati s ostalim zemljama članicama kako bi očuvala ugrožene jezike.

Biografska skica

Profesor Amarewar Galla diplomirao je na Sveučilištu Jawaharlal Nehru u New Dehliju. Kao prvi redoviti profesor muzejskih znanosti u Australiji, na Sveučilištu Queensland u Brisbaneu, znatno je strateški pridonio kulturnom razvoju u Australiji, Aziji i na Pacifiku. Osnovao je i vodio nacionalni projekt za uključivanje aboridžinskih naroda u muzeje, galerije, nacionalne parkove i područja svjetske baštine u Australiji. Uspjeh projekta rezultirao je pozivima za strateško vodstvo u razvoju zemalja kao što su Kanada, SAD, Belize, Brazil, Vijetnam, Indija, Kina, Norveška, postaparthejdjska Južna Afrika te zemlje SIDA-a (eng. Small Island Development States). Izvršni je direktor instituta International Institute of the Inclusive Museum te glavni urednik dvaju međunarodnih časopisa: International Journal of the Inclusive Museum i International Journal on Environmental, Cultural, Economic, and Social Sustainability te utemeljitelj časopisa International Journal of Intangible Heritage. Među znanstvenim radovima ističu se recentni izvještaji o ekomuzeologiji kao metodološkom pristupu u održivom razvoju za koje je dobio nagradu vijetnamske vlade za izvrsnost 2002. godine, europsku nagradu Best in Heritage 2008. te nagradu australske vlade za izvanredna postignuća u promociji materijalne i nematerijalne baštine 2011. godine. Glavni je urednik publikacije i voditelj projekta posvećenog proslavi četrdesete godišnjice Konvencije o svjetskoj baštini koja će se održati u Kyotu krajem godine.

“

Lokalni dionici zajednice moraju postati vlasnici dobara te iste zajednice, jer ako ne postanu vlasnici, neće biti zainteresirani za suradnju

konkretna pitanja vezana uz Komižu i njezino nasljeđe.

Dakle, kakvi su Vaši odgovori - kako da mi na Visu našu baštinu iskoristimo za održivi razvoj?

Upravostem i Vi, prof. Božanić, pomogli da prije tri godine potražim odgovore koji se ne mogu pronaći niti u jednoj knjizi i niti u jednom sličnom primjeru poput vi-

jetnamskog. Kako odnekud treba krenuti, krenuli smo s demonstracijom projekta te je tako projekt Eko-muzeja Komiža počeo biti stvarnost. Za održivost mjesta poput Komiže vrlo je važna ravnoteža, transfer znanja sa starijih na mlađe generacije. Najvažniji element za tu ravnotežu je odgovornost. Za odgovoran, održiv ekonomski napredak potrebno je uravnotežiti sva četiri stupa od kojih održivost zavisi - socijalni, kulturalni, ekonomski i okolišni 'stup'.

Za tu ravnotežu u Komiži je bilo najvažnije ribarenje. Komiža je bila stoljećima središte ribarstva u Dalmaciji. Je li moguće u okviru Eko-muzeja za turiste organizirati različite vidove ribarenja koji bi njima bili zanimljivi a koji bi lokalnoj zajednici donosili veću zaradu?

Ribanje koje je bilo prisutno u Komiži prije, više se ne može održati na isti način. S druge strane, bez

stanovništvo koristilo dinamit i jedan od prvih koraka koje sam morao napraviti bilo je donošenje zakona protiv izlova ribe dinamitom. No ljudima morate pružiti alternativu. Ljudi su dobivali kredite, zajmove od Vlade s nula-postotnim kamatama kako bi postavili kaveze za ribe u blizini svojih kuća i brodova i to je bio nov način lovljenja ribe. Mogli su uspostaviti i komercijalne farme ribe te na taj način zarađivati novac, a sve to bez upotrebe dinamita. Stoga treba djelovati tako da se minimaliziraju negativni učinci poduzetničkog ribarenja, a da ljudi na druge načine mogu zarađivati za život. No bez obzira koje smo strategije upotrijebili, važno je to da lokalni dionici u toj zajednici moraju postati vlasnici dobara te iste zajednice, jer ako ne postanu vlasnici neće biti zainteresirani za suradnju.

baština

Dalmatia praeromanica, plod Tomislava Marasovića za arhi

RAZGOVARALA:
DUNJA BABIĆ

“Dalmatia praeromanica” je izuzetan izdavački pothvat u kojem je profesor Tomislav Marasović sabrao sva svoja iskustva, ali i doseg hrvatske povijesti i povijesti umjetnosti - prvi put na jednom mjestu imamo sabrane sve spomenike ranosrednjovjekovnoga graditeljstva u Dalmaciji, s obrađenom plastikom i inventarom. S profesorom Tomislavom Marasovićem razgovaramo povodom izdavanja tri sveska djela “Dalmatia praeromanica”

Kakav je položaj ranosrednjovjekovne umjetnosti unutar hrvatske i europske kulturne baštine?

Tema predromanike - ranosrednjovjekovne umjetnosti je vrlo stara pa o tome postoji opsežna literatura. Istraživanja su započela u XIX. stoljeću, u doba nacionalnog preporoda kada se to razdoblje vrednovalo sa stajališta traženja korijena hrvatske nacionalne ideje. Bez obzira na onodobna domoljubna, pomalo romantičarska stajališta, predromanika je važno razdoblje u našoj cjelokupnoj povijesti umjetnosti. Kada bi se ona vrednovala, od početaka hrvatske prisutnosti na Jadranu, preko Andrije Buvine, Jurja Dalmatinca do Ivana Meštrovića, pa i dalje, vjerojatno bi se predromanička arhitektura i skulptura našla na samom vrhu. Predromanika u Dalmaciji čini jednu od najvećih regionalnih koncentracija crkvene arhitekture ranoga srednjeg vijeka na Mediteranu i u Europi. Golemi je značaj i predromaničke skulpture, bilo one koje je danas pohranjena u muzejima ili se nalazi in situ. Razumljivo je s toga da istraživanje ranosrednjovjekovnoga graditeljstva i skulpture traje preko sto i pedeset godina. Unatoč tome što ima bezbroj knjiga, članaka, studija i vrijednih pri-

nosa i saznanja o tome, ranosrednjovjekovna baština nije bila sakupljena na jednom mjestu. Ideja je bila dati naš prvi korpus arhitekture. Nemamo ni korpusa ranosrednjovjekovne skulpture, kao što ga imaju neke druge zemlje, ali su kroz ovaj korpus prezentirani i ostaci arhitektonskih dijelova - liturgijskog namještaja na kojem je aplicirana ta skulptura najčešće s pletenim ukrasom.

Vaše su knjige enciklopedijskog formata; obrađeno je više od pet stotina lokaliteta – radi se o obujmu što ga se ne bi posramio jedan cijeli institut...

Kad sam započeo ovaj projekt, prije petnaestak godina, bližio sam se sedamdesetoj godini života. S obzirom na moju dob, a sada su mi 83 godine, bio je to rizičan pothvat koji se, Bogu hvala, uspješno privodi kraju. Posla sam se uhvatio u vrijeme kada sam išao u mirovinu, dakle nisam više mogao računati na pomoć asistenta na Katedri. Posljednji, četvrti dio korpusa, trebao bi izaći iz tiska tijekom ovog ljeta. Da se sve ovo započelo ranije, prije trideset ili četrdeset godina bio bih lišen ugradnje mnogih novih rezultata koji su postignuti baš u novije doba, primjerice najnovije otkri-

Sada slijedi raditi na tome da se ove četiri knjige prezentiraju široj publici, posebno u kontekstu Europske unije, jer to je naš ogromni kulturni kapital. Znači, idući je zadatak prijevod čitave edicije, što je prilika da se dodaju najnovija istraživanja

će Radoslava Bužančića - Trpimirova crkva u Klisu; Ante Milošević i Željko Peković objavili su nekoliko kapitalnih knjiga, među kojima i studiju o crkvi sv. Spasa u Cetini. Apostrofirao bih također knjigu Pavuše Vežića o ciborijima.

Kako ste u ovim oskudnim vremenima uspjeli naći izdavača za tiskanje knjiga ovako bogato opremljenih visokokvalitetnom fotografijom i nacrtima?

Tri su institucije izdavači; Književni krug Split, potom Muzej hrvatskih arheoloških spomenika te Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Muzej hrvatskih arheoloških spomenika bio je i pokretač ovog projekta kada je prvu podršku dao tadašnji ravnatelj muzeja Ante Milošević. Želio sam također da se uključi Arhitektonski fakultet gdje mi je bio posebno dragocjen prilog profesora Zlatka Karača. Građa za knjigu okupljena je u okviru znanstvenih projekata Ministarstva znanosti. Sretan sam što sam kao izvršnog izdavača odabrao Književni krug, naime, to je jedna mala, ali efikasna organizacija, koja je u stanju s par ljudi učiniti golemi posao. Također, sretan sam što je za tiskaru izabrana Dalmacija papir koja je izvršno odradila tehnički dio po-

sla. Imamo naznake da će skoro biti osigurana sredstva za tiskanje zadnje knjige korpusa, mi ćemo ju dovesti do zadnjega slova da bude posve spremna za tisak.

Kako postići preglednost unutar ovako kompleksne i detaljne materije?

Preglednost je postignuta zahvaljujući pažljivo izrađenom konceptu. Naime, ideja je bila da prvi dio, nazvan “Rasprava”, bude uvodni, s historiografijom, a ujedno i zaključcima koji će proizaći iz opisa postojećih spomenika. U tri sveska korpus je razdijeljen geografski. Obraden je zaista velik broj spomeničkih cjelina, a obuhvaćena je gotovo čitava istočna Jadranska obala. Osim Dalmacije, u granicama Hrvatske, obuhvaćen je i teritorij Bosne i Hercegovine te Crne Gore. Prostor Crne Gore je iznimno bogat predromanikom, a podijelio sam ga u dva dijela: u Boku kotorsku i prostor izvan Boke. U početku sam mislio da ću stati na Boki, onda su me kolege koji prate ovu ediciju nagovarali da uložim još malo napora pa da obradim i ostatak Crne Gore, a to je antički Prevalis, odnosno Duklja, jedna od slavina, malih slavenskih državica kako ih naziva Konstantin Porfirogenet. Dakle, usamoj Crnoj Gori ima oko dvadeset i pet monografskih jedinica. Ima zaista čudesnih lokaliteta poput Martinića gradine - to je jedan grad koji je naslijedio Docleu u ranom srednjem vijeku, a potom je i sam nestao. Izuzetan posao bilo je okupiti brojne slikovne priloge, preraditi nacрте, dovesti crkve u mjerilo 1:100 ili 1:200. Veoma su mi koristili mnogobrojni objavljeni i neobjavljeni nacrti mog pokojnog brata, arhitekta Jerka Marasovića.

Kako postići da se s ovim knjigama upozna i svjetska znanstvena javnost?

Knjiga nije, kao mnoge danas, izašla dvojezično, niti sa sažecima na nekom od svjetskih jezika, nema niti slova na stranom jeziku jer je zamišljeno da u budućnosti bude u cijelosti prevedena, po mogućnosti na engleskom jeziku. Sada slijedi raditi na tome da se nađe sponzor i da se ove četiri knjige prezentiraju široj publici, posebno u kontekstu Europske unije jer to je naš ogromni kulturni kapital. To bi bio idući zadatak, da se radi na prijevodu čitave edicije, što bi ujedno bila prilika da se dodaju najnovija istraživanja.

strasti itekturom

Ranosrednjovjekovno graditeljstvo u Dalmaciji - korpus arhitekture

Istraživanja Tomislava Marasovića nisu rezultat samo kabinetskog rada, on je sa suradnicima iskopavao i istražio brojna zdanja, kako ona sačuvana u razvalinama, tako i ona pokrivena zemljom. Rezultati istraživanja praćeni su uzornom dokumentacijom. Izdanje je zbog opsežnosti podijeljeno u 4 sveska. Prvi je rasprava o temi, a tri koja slijede pokrivaju povijesni pojam Dalmacije podijeljen po geografskim cjelinama: Kvarner i sjeverna Dalmacija, srednja Dalmacija te jug i Boka kotorska. Do sada su otisnuta tri sveska: Rasprava (sv. 1, 500 str.) u kojem je autor definirao cilj knjige, metodološke premise te vremenski i prostorni okvir (tu su zapravo sabrani svi rezultati, uključujući zaključak i dragocjenu bibliografiju), Kvarner i Sjeverna Dalmacija (sv. 2, 596 str.) te Srednja Dalmacija (sv. 3, 648 str.). U pripremi je zadnji svezak: Južna Dalmacija, Boka kotorska i Bosna i Hercegovina (sv. 4). Na kataloški su način u pojedinim blokovima obrađene pojedine regije, gradovi, spomeničke cjeline i pojedini spomenici. Autor definira prostor, vrijeme i slog koji su zahvaćeni njegovim istraživanjima. Iznosi tipografiju ranosrednjovjekovne baštine u odnosu na današnju, te daje kronološki okvir razvitka graditeljstva na tom prostoru u rasponu od 7. do 11. stoljeća. Na kraju je donesena kronologija u kojoj je ponuđena nova klasifikacija dalmatinske predromanike i rane romanike u paralelnoj usporedbi s najznačajnijim događajima i spomenicima Europe. Obrađene su stvaralačke sastavnice dalmatinske arhitekture u ranom srednjem vijeku, tj. kasnoantička starokršćanska arhitektonska baština, karolinški utjecaj, bizantski utjecaj te posebno utjecaj benediktinskog reda. Izdanje je opremljeno vrlo opsežnom literaturom na čak 50 stranica, te crtežima, grafikonima, zemljovidima i brojnim fotografijama.

Zasluzni potomak obitelji graditelja

Tomislav Marasović je kao mladi povjesničar umjetnosti počeo istraživati starohrvatsku arhitekturu o kojoj je objavio veliki broj knjiga i članaka. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu obranio je 1958. godine doktorsku disertaciju na temu ranosrednjovjekovnog šesterolisnog tipa u Dalmaciji. Prvi je u našoj historiografiji individualizirao južnodalmatinski kupolni tip i otvorio nova poglavlja istraživanjem urbanizma ranoga srednjeg vijeka i predromaničkih stambenih kuća. Pojedinačno je istraživao mnoge predromaničke građevine u Splitu i Dalmaciji općenito, uz koje su bili vezani i konzervatorsko-restauratorski radovi poput crkve sv. Trojice, sv. Jurja na Marjanu u suradnji s Jerkom Marasovićem, sv. Benedikta na Beni, sv. Marije na trgu u Trogiru ili predromaničkih crkava na Elafitskim otocima (Šipanu, Lopudu i Koločepu). Znatno je pridonio određivanju mjesta dalmatinske predromanike u europskoj povijesti umjetnosti, posebno njezinim inovacijama u karolinškom razdoblju. Profesor je na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu, Filozofskom fakultetu u Zadru, jedan je od voditelja Poslijediplomskog studija graditeljskog naslijeđa u Splitu. Postaje prvi dekan osamostaljenoga nastavičkog studija u Splitu, voditelj katedre na Umjetničkoj akademiji u Splitu, a od 1990. do 1994. godine obavlja funkciju prorektora za znanost Sveučilišta u Splitu. Isto Sveučilište 2000. godine profesor Tomislavu Marasoviću dodjeljuje počasno zvanje professor emeritus. Kao gostujući profesor predaje na brojnim sveučilištima Europe i Amerike. Jedan je od protagonista ideje tzv. aktivne zaštite uklapanjem spomenika u aktivni život i njegove funkcije. Od 1966. godine je asistent, pa profesor Međunarodnog studija konzervacije arhitektonskih spomenika u Rimu. Dao je važan doprinos sudjelovanjem na više nacionalnih i međunarodnih projekata rehabilitacije spomenika i spomeničkih cjelina. Ne čudi strast profesora Marasovića za proučavanjem arhitekture kad se zna da potječe iz obitelji graditelja, a njegova su pak braća bili istaknuti inženjeri, konzervatori i historičari arhitekture, pa tako prvi svezak djela „Dalmatia prae-romanica“ posvećuje kao uspomenu na sve graditelje iz svoje obitelji. U tom zamašnom poslu imao je podršku i razumijevanje svoje supruge Gordane, također povjesničarke umjetnosti.

S desna na lijevo: dr. sc. Joško Belamarić (Institut za povijest umjetnosti, Centar "Cvito Fisković" Split; mr. sc. Dubravka Dujmović, Sveučilišna knjižnica Split; dr. sc. Ljerka Šimunković, prof. emerita Sveučilišta u Splitu; Miroslav Rožman

Gradska knjižnica Marka Marulića u Splitu i Hrvatsko-talijanska kulturna udruga Dante Alighieri u Splitu, četvrtu godinu zaredom, organizirali su od 23. do 27. travnja "Dane talijanske kulture". Pored prikazivanja izvrsnih ostvarenja talijanskih filmskih klasika, autorâ Pietra Germija, Vittoria de Sice i Ettorea Scole, upriličena su tri predavanja i predstavljanje jedne knjige, nedavno objavljene u izdanju Udruge "Dante Alighieri". U izvršnoj tematskoj analizi opusa splitsko-talijanskog književnika Enza Bettize, dr. sc. Katarina Dalmatin, znanstvena novakinja na Odsjeku za talijanistiku Filozofskog fakulteta u Splitu, pokazala je svu složenost hrvatsko-talijanskih odnosa koji se, pomnim čitanjem, otkrivaju u tekstovima Enza Bettize. Njegov autobiografski roman Esilio (Egzil), objavljen u izvornom talijanskom izdanju 1996. te u prijevodu na hrvatski 2004. godine, kroz zrelo sagledavanje vlastite osobne i porodične kronike govori o izgubljenju zavičaja s kraja prve polovice dvadesetoga stoljeća. Bettiza je to kompleksno razdoblje izvrsno opisao, a Katarina Dalmatin briljantnom analizom njegovih tekstova učinila posebno zanimljivim.

Podudarnost dalmatinske arhitekture s najboljom europskom

Margita Mirčeta Zakarija iz Sveučilišne knjižnice u Splitu i Josip Lasić, viši lektor na Odsjeku za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Splitu, govorili su o rarietnoj knjizi pohranjenoj u Sveučilišnoj knjižnici, hrvatskoj javnosti slabije poznatoga talijanskog autora Vincenza Formaleonija. Taj pustolov, putnik po mnogim krajevima, Fortisov suvremenik i vrlo vješti kompilator, 1787. godine objavio je u Veneciji opsežno djelo o mletačkim jadranskim posjedima. Posebno je zanimljiv dio koji se odnosi na Dalmaciju jer u njemu donosi, abecednim redom, vrlo brojne toponime razvrstane po upravnim područjima. Ostaje nejasno na koji je način autor došao do sviju nabrojanih toponima, no popis je utoliko zanimljiviji što su mno-

Dani talijanske kulture u Splitu

U usporedbi s Festivalom znanosti koji se održavao istoga tjedna diljem Hrvatske pa, dakako i u Splitu, program "Dana talijanske kulture" djeluje vrlo skromno: to bi i bio da nije na specifičan način tematizirao hrvatsko-talijanske kulturne odnose, kako one davne, tako i suvremene

Dr. sc. Magdalena Nigoević, docentica na Talijanistici

gi među nabrojenima nestali ili su izmijenjeni do neprepoznatljivosti.

Mlada znanstvenica dr. sc. Ana Šverko s Instituta za povijest umjetnosti "Cvito Fisković" u Splitu govorila je o djelovanju mletačkog arhitekta Gianantonio Selve u Dalmaciji u doba klasicizma, preciznije o njegovoj vrlo plodnoj suradnji potkraj 18. stoljeća s jednim od najpoznatijih dalmatinskih fiziokrata, Trogiranim Ivanom Lukom Garagninom. Vrlo cijenjeni mletački arhitekt očito je s velikim entuzijazmom prihvatio izazov koji mu je uputio I. L. Garagnin da mu projektira preuređenje obiteljske palače u Trogiru, zatim novih građevina u oglednom obiteljskom vrtu u Trogiru te ljetnikovca u Divuljama. O tijesnoj i plodnoj povezanosti dalmatinskih fiziokrata sa suvremenima diljem Europe, posebice u Italiji, znamo danas puno, a Ana Šverko te je spoznaje svojim otkrićima znatno dopunila: uz pomoć pronađenih izvornih nacrtâ vrlo je zorno pokazala povezanost i podudarnost tadašnjih ponajboljih arhitektonskih zamisli i ostvarenja u Europi s onima u Dalmaciji.

U Danima talijanske kulture Udruga "Dante Alighieri" predstavila je desetu knjigu iz svojega izdavačkoga programa naslovljenu "Prigodničarski teatar u Splitu potkraj 18. stoljeća". Ovo dvojezično, hrvatsko-talijansko izdanje, priredili su Ljerka Šimunković i Miroslav Rožman, a knjigu su predstavili dr. sc. Joško Belamarić i mr. sc. Dubravka Dujmović koja je u svojem izlaganju posebno istaknula značajan kulturološki doprinos spomenutih izdanja Splitu i Dalmaciji, ali i susjednoj Italiji. Universitas je ovu knjigu podrobno predstavio u broju 28 od 30. ožujka ove godine.

Spomenimo na kraju da je program "Dana talijanske kulture" najvećim dijelom osmislila Ljerka Šimunković, predsjednica Udruge "Dante Alighieri" u Splitu koja je prije desetak godina utemeljila studij talijanistike u Splitu, a danas je profesorica emerita Sveučilišta u Splitu. **MIROSLAV ROŽMAN**

medicina

Irena Zakarija Grković, Mehmet Ugur (University of Greenwich Business School, Velika Britanija), Mirjana Huić (Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi, Hrvatska), Ingrid Zechmeister (LBI-HTA, Austrija), Tom Jefferson (AGENAS, Italija i Cochrane Collaboration)

Cochrane: sustavni pregledi ekonomskih analiza u zdravstvu

Na Medicinskom fakultetu u Splitu 1. i 2. lipnja održan je 4. Hrvatski Cochrane simpozij na temu „Sustavni pregledi ekonomskih analiza u zdravstvu“. Organizatori skupa su Hrvatski ogranak talijanskog Cochrane centra koji djeluje na Medicinskom fakultetu u Splitu te Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi.

Na skupu su sudjelovali ugledni predavači iz inozemstva, među kojima dr. Tom Jefferson, epidemiolog koji se posljednjih nekoliko godina bavi pronalaženjem znanstvenih dokaza o učinkovitosti cijepljenja protiv gripe. Na tu je temu već objavio nekoliko sustavnih preglednih članaka koji su svojim zaključcima, a koji se temelje isključivo na postojećim znanstvenim dokazima, izazvali veliko zanimanje javnosti te burne reakcije.

Program simpozija:

Predavači i voditelji radionica:

- Dr. Tom Jefferson, AGE-

NAS, Italija i Cochrane Collaboration

- Dr. Ingrid Zechmeister, LBI-HTA, Austrija

- Dr. Mehmet Ugur, University of Greenwich Business School, Velika Britanija

- Dr. Mirjana Huić, Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi, Hrvatska

- Dr. Ozren Polašek, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu

Dan 1:

- Pozdravi i uvod (prof. dr. Dragan Ljutić, dekan Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Splitu; dr. Dario Sambunjak, suvoditelj Hrvatskog Cochrane ogranka; Mirjana Huić

- Plenarna predavanja:
 - Što je Cochrane sustavni pregled? (Tom Jefferson)

- Uključivanje ekonomskih dokaza u Cochrane sustavni pregled (Mehmet Ugur)

- Sustavni pregledi ekonomskih dokaza u okviru Procjena zdravstvenih tehnologija (engl. Health Technology Assessments) (Ingrid

Zechmeister)

- Procjena zdravstvenih tehnologija (HTA) u Hrvatskoj (Mirjana Huić)

Dan 2:

Radionice:

- Uključivanje ekonomskih dokaza u Cochrane sustavne preglede (Mehmet Ugur) – primjeri iz prakse: pronalaženje i odabir ekonomskih istraživanja u zdravstvu, prikupljanje podataka, procjena kvalitete ekonomskih dokaza; analiza i prikaz rezultata; tumačenje rezultata

- Sustavni pregledi ekonomskih dokaza u okviru Procjena zdravstvenih tehnologija (engl. Health Technology Assessments) (Ingrid Zechmeister) – primjeri iz prakse: pronalaženje i odabir ekonomskih istraživanja u zdravstvu, prikupljanje podataka, procjena kvalitete ekonomskih dokaza; analiza i prikaz rezultata; tumačenje rezultata

- Okrugli stol, pitanja i odgovori

Posjet iz SAD-a Zdravstvenim studijima

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu u svibnju su posjetili kolege iz SAD-a, studenti sa Saint Xavier University iz Chicaga, vođeni profesoricom Charlene Bermele. Osim razmjene iskustava sa kolegama sa SOZS-a, uprava SOZS-a je gošći iz SAD-a prikazala tzv. hrvatski model sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika.

Pony express

Na simpoziju klinike Mayo u Zagrebu

Hrvatska ima neupitan potencijal na svjetskom tržištu pod rubrikom biomedicinskog turizma. Nemojmo čekati na kliniku Mayo da ga ostvarimo

PIŠE:

IVAN DAMJANOV, SAD

Prvog tjedna svibnja ove godine klinika Mayo je organizirala svoj devetnaesti po redu simpozij kirurške patologije. Imao sam čast sudjelovati na tom simpoziju kao pozvani predavač. Usput sam im kao „poludomaći“ pomogao oko organizacije i oko uspostave kontakta s hrvatskim patoloziima. Moja su predavanja po rasporedu bila četvrtog dana, pa sam tako proveo prva tri dana slušajući izlaganja „Mayovaca“. Iako sam „prevaleo“ 71 godinu, pohvalio bih se da sam prisustvovao svim predavanjima, pisao zabilješke i pitao pitanja kao pravi „kursist“ - kad sam već tu, da nešto i naučim. Osim patologije, sudjelujući u simpoziju, naučio sam dosta i o samoj klinici Mayo i o principima njihovog timskog rada. Posebno me je zanimala organizacija simpozija za patologe, koji se svake godine održavaju u nekoj drugoj državi. Ovdje ću se osvrnuti na neke aspekte moje „praktične izobrazbe mimo medicine“.

Klinika koja ne smije ostvariti dobitak

No da počnem s nekoliko uvodnih riječi o klinici Mayo u Rochesteru, Minnesota. Iz matične klinike koju su krajem devetnaestog stoljeća osnovali liječnici iz porodice Mayo, izrastao je cijeli zdravstveni sustav. Ovaj sustav obuhvaća ogromni matični bolnički kompleks, dvije velike bolnice na jugu SAD i cijeli niz satelitskih zdravstvenih ustanova u Minnesoti i okolnim državama američkog srednjeg zapada. Mayo zdravstveni sustav zapošljava 3700 liječnika i znanstvenika i 49 tisuća pomoćnog osoblja. U 2010. klinika je ostvarila prihod od gotovo osam milijardi dolara. Za razliku od drugih privatnih američkih bolnica, koje zarađuju novce za svoje vlasnike ili dioničare, klinika Mayo je osnovana na „non-profit“ principu. Drugim riječima, nakon što se pokriju svi troškovi poslovanja, preostali novac senesmi je „strpati u džep“, već se mora utrošiti na poboljšanje medicinske opreme, za izgradnju novih objekata ili renoviranje starih, na znanstvene projekte i izobrazbu liječnika, pomoćnog osoblja, bolesnika ili javnosti. U statutu klinike piše da su znanstveni rad i edukacija bitni dijelovi misije cijele ustanove, te da su moderna medicinska dijagnostika, terapija i zdravstvena skrb nerazdvojive od znanstvenog istraživanja i medicinske izobrazbe u svim mogućim oblicima.

Zašto Mayo simpozij u Zagrebu?

Shodno tim načelima, klinika Mayo je pri matičnoj ustanovi osnovala medicinski fakultet, a u isto vrijeme i razgratila sistem posljediplomskih studija u svim oblastima medicine. Svake godine liječnici klinike Mayo organiziraju brojne znanstvene i stručne sastanke u SAD i u drugim dijelovima svijeta. Simpozij kirurške patologije koji je održan u Zagrebu ove godine 19-i je po redu u toj seriji sastanka namijenjenih patoloziima. U Zagrebu je simpoziju ovog svibnja prisustvovalo 160 liječnika, pretežno iz sjeverne Amerike. Osim Amerikanaca i Kanadana, bilo je tu i liječnika iz Australije, južne Afrike, za-

padne Europe ili s bliskoga istoka. Iz razgovora s tim liječnicima saznao sam da ih je većinu na simpozij privuklo ime klinike Mayo, koje garantira da će predavanja biti na visokoj razini. Uz ovaj čisto stručni razlog, mnogi su došli u Zagreb da bolje upoznaju ovaj dio svijeta i nakon simpozija provedu nekoliko dana na Jadranu. Sudionici skupa su svakog dana slušali predavanja od 7 i pol do 13 sati, a poslije podne su imali slobodno za razgledanje grada, skupne izlete u mjesta oko Zagreba, rekreaciju ili kupovinu.

Koristi za Hrvatsku od simpozija

Sudionici zagrebačkog simpozija morali su platiti kotizaciju od preko 800 dolara, što je otprilike standardna cijena za ovakve tečajeve u SAD. Ova kotizacija je ipak malo preskupa skupa za naše liječnike. Svjesni ove činjenice, organizatori su poklonili liječnicima iz zagrebačkih bolnica po pet ulaznica za svaki dan simpozija. Klinika Mayo je na taj način omogućila dvadesetorici naših mladih patologa da barem jedan dan prisustvuju predavanjima. Oni su se izmjenjivali, tako da je svaki bio na predavanju barem jednog dana. Svi su, međutim, dobili sva predavanja u elektroničkom obliku.

Promatrajući zagrebački Mayo simpozij sa strane, neki bi cinik možda rekao da to sve zajedno i „nije baš nešto“... Budući se troškovi stručnog usavršavanja u SAD mogu odbiti od poreske osnovice, možda je to samo izgovor bogatim američkim liječnicima za put u Hrvatsku na račun SAD poreskih obveznika! Vjerojatno ima istine i u tim primjedbama, no osobno mislim da je Hrvatska profitirala i stručno i materijalno.

Što sam naučio na simpoziju

O stručnim aspektima sastanka već sam rekao par riječi, pa ću svoj napis završiti amaterskim izletom u financije. Uz pretpostavku da je svaki drugi učenik došao s jednim članom obitelji, i da su mnogi ostali na dodatnom odmoru ili putovanju, izračunao sam da je prosječni sudionik simpozija utrošio oko pet do osam tisuća dolara. Ako se uzme da je bilo 160 sudionika i 10 predavača i pomoćnog osoblja, procjenjujem da bi za cijelu skupinu ukupni trošak bio između 800 tisuća i 1,28 milijuna dolara. Nešto je otišlo na avionske karte, nešto klinici Mayo, no podosta je vjerojatno ostalo i u Hrvatskoj u obliku turističkih deviza. Nisam siguran da je ova moja računica sasvim točna ali sam uvjeren da ni klinika Mayo ni hrvatski turizam nisu izgubili od ovog simpozija. Kamo sreće da nam je više takvih simpozija.

Pedagozi kažu da je najdublje i najtrajnije znanje stečeno praktičnim radom ili ličnim iskustvom. Na upit o tome što sam najviše naučio iz rada na zagrebačkom simpoziju, moj je odgovor da s klinikom Mayo ili bez nje, Hrvatska ima neupitan potencijal na svjetskom tržištu pod rubrikom biomedicinskog turizma. Nemojmo čekati na kliniku Mayo da ga ostvarimo.